

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΩΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΕΚΔΙΟΜΕΝΗ ΑΠΛΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

.....
" Πλείς γάρ οὐ μύτι τοῖς ἐγκέτιν ἀφιζάνουσαι Μελισσαίδα, τοῦ
" τῶν μούσῶν λειμῶνος τὸ κάλλιστον ἀπνθίζουσαι. " (Εὐστάθιος.)
.....

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1846.

ΑΡΙΘ. 23.

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ.

1846.

HERMANN H

1877

HERMANN H

1877

HERMANN H

HERMANN H

NOVEMBER 1877

HERMANN H

HERMANN H

1877

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΩΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ. 1846.

ΑΡΙΘ. 23.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΙΚΟΥ.

Ηθικόν Διήγημα.

Απνευγηθέντες δύο ἀρραβωνισμένοι εἰς τὴν εἴσοδον ἑνὸς δάσους, ὅπου ἤρχιζεν ἡ ὁδὸς τῆς Μοντγομάρης εἶπεν ὁ νέος πρὸς τὴν ἀρραβωνιστικὴν του, ἣτις ἅμα τὸν εἶδεν ἤκολούθησε κατόπιν του.

— Μὴ προχωρεῖτε περαιτέρω! διότι ὁ πατήρ Σας πάσχει καὶ Σὰς προσμένει.

Ἡ νέα Ἀμερικανὶς τοῦ ἤρπασε τὴν χεῖρα, λέγουσα:

— Καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ σὰς ἀφήσω ἤδη! . . .

— Μὴ θρηνεῖτε καλὴ μου νέα! . . . ἀκριβὴ μου Ἰωάννα! . . . διότι μὲ αὐτὸν σας τὸν τρόπον θὰ ἀφαιρέσετε πᾶσαν καρτερίαν ἀπὸ τὴν ψυχὴν μου. Ἄν ἤξεύρετε πόσον εἶμαι δυστυχὴς, διότι ἀναχωρῶ! καὶ πόσον ἐδίσταζον, ὅταν ὁ Κ. Ἰάκσων μὲ προσέφερε αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Μποςτόνν, ἠθέλατε καταβάλλει ὅλην Σας τὴν γενναϊότητα, διὰ νὰ παρηγορήσετε τὴν βαθυτάτην μου ἀθυμίαν. Ἀλλὰ, τί ἠδυνάμην νὰ νάμω ἐναντίον τῆς ἐπιμόνου καταδρομῆς, ἐνὸς ἰσχυροῦ καὶ κκοποιοῦ ἀνθρώπου; ὄφειλον βέβαια νὰ ἐνδύσω εἰς τὸ ὄρθιν, ὠφελούμενος εἰ δυνατόν ἀπὸ τὴν περίστασιν. Ἐντοσούτω, αἱ ὑποθέσεις τοῦ πατρὸς σας εἶναι πλέον ἀτακτῆμιναι παρ' ὅσον δύναται καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ πιστεύσῃ· ἡ δὲ ἀσθένειά του ὑπάγει κάθε ἡμέραν εἰς ἀξίησιν. Ὅθεν, ἀπὸ μιαν ἕως εἰς ἄλλην στιγμὴν ἐμπόρει νὰ μείνῃς χωρὶς κχταφύγιον, Ἰωάννα! Δεχόμενος λοιπὸν τὴν προσφθεῖσαν μοι θέσιν, νομίζω ὅτι ἐξασφάλησα καὶ τῶν δύο μας τὸ μελλον. Ἐάν δὲ σὰς συμβῇ

τι ἀπευκατῖον, δύνασθαι ἀμέσως νὰ ἔλθητε εἰς τὴν Μποςτόνν, ὅπου θέλω ἔχει μικρὰν στέγην ἐτοίμην διὰ νὰ σὰς δεχθῶ· καὶ ὅπου θέλομεν ἠνωθῆν διὰ παντός!

— Ἄχ, Κοκαρέλλη! . . . ἀπεκρίθη ἡ νεάνις, ρίπτουσα ἑαυτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀρραβωνιστικοῦ της.

Οὗτος δὲ τὴν ἔθλιψεν αἰσθηματικῶς ἐπὶ τῆς καρδίας του· καὶ, ἐγχαράξας ἐπὶ τῶν δεδακρυσμένων ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἐν μακρὴν φίλημα, ἐπανελάθεν πολλάκις:

— Ὑγείαινε! . . . ὑγείαινε, ἀκριβὴ μου ἀρραβωνιστικὴ! . . . καλὴ μου σύζυγος! . . . — Τότε ὠθήσας αὐτὴν μὲ δύναμιν, ὤρμησεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Μοντγομάρης.

Ἡ Ἰωάννα διέμεινεν ἀρκετὴν ὥραν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ζητοῦσα νὰ τὸν ἰδῇ ἀναμεταξὺ τῶν δρυῶν τοῦ δάσους καὶ προσηλόνουσα πολὺ τὴν προσοχὴν της, μήπως ἀκούσῃ ἐκ μέρους του ἕνα τελευταῖον χαιρετισμὸν. Τέλος πάντων, ὅταν αὐτὴ ἐβεβαιώθη καλῶς ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον εἶτε νὰ τὸν ἰδῇ, εἶτε νὰ τὸν ἀκούσῃ, ἀνεκάλεσεν εἰς ἑαυτὴν τὸν πατέρα της, βιασθεῖσα νὰ ἐπαναλάβῃ βραδέως τὸν δρόμον τῆς κατοικίας της.

Ἀπομακρυνθεῖσα ὀλίγον ἐκ τοῦ δάσους, παρατήρησε μακρόθεν τὸν Κύριον Ἰάκσωνα, ὅστις ἤρχετο διὰ νὰ τὴν προαπαντήσῃ. Ἄμα τὸν εἶδεν, ἐκύτταξε μὲ ἀνησυχίαν περίεξ ἑαυτῆς, ζητοῦσα μέσον νὰ τὸν ἀποφύγῃ· ἀλλ' ἰδοῦσα τὸ πρᾶγμα ἀδύνατον, ἀπεφάτισε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον της. Ἡ πρώτη λοιπὸν αὐτῆ κίνησις τῆς Κ. Ἰωάννας Μακκένσῆς ἀπαιτεῖ κάποιας ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ κάμωμεν ἐνταῦθα.

Ὁ Κύριος Ἰάκσων, κάτοχος ὡς μιᾶς πλησιοχώρου φυτείας, τῆς ὁποίας αἱ ἀναρίθμηται βλαβερὰ τὸν ἔκαμον

νά δώση ἐπ' αὐτῆς τὸ ὄνομα τοῦ λευκοῦ Στεράκου, ἦτο ἄνθρωπος περίπου πενήτηντα ἐτῶν, ὑψηλοῦ ἀναστῆματος καὶ ἀγρίας μορφῆς. Εἶχεν μὲν γεννηθῆναι εἰς τὴν Ἰλλανδίαν, ἐβιάσθη δὲ νὰ παραιτήσῃ τὴν πατρίδα του ἕνεκα ἐγκληματικῶν τινῶν πράξεων, περὶ τῶν ὁποίων πολλοὶ ὠμίλουν κατὰ διαφόρους τρόπους. Φθῆσας μετὰ τῶν πρωτίτων ἀποίκων εἰς τούτο τὸ μέρος τῆς Ἀλαμπάμας εἶχε ζῆτειν ἐκεῖ διὰ πολὺν καιρὸν τὴν ἐπιμοχθὴν ζωὴν τῶν σκαπανέων, μὴ ἔχων ἄλλον κανόνα εἰμὴ τὴν θείλην του καὶ μὴ γνωρίζων ἄλλο δίκαιον εἰμὴ τὴν δύναμίν του. Εἶχε περάσει σχεδὸν τὴν νεότητά του εἰς κινδυνώδη ἐπιχειρήματα, καὶ τὸ πλέον μετὰ τῶν ἀρχιληπτῶν Κρίκου καὶ Κοτάου, τῶν ὁποίων ἦτο ποτὲ μὲν φίλος, ποτὲ δ' ἐχθρός. Ἐδιηγούντο περὶ αὐτοῦ ἀπείρου ἱστορίας, αἱ ὁποῖαι τὸν ἀπεδείκνυον σκληρὸν καὶ ἀνδρείον· ἀλλ' ἡ ἐνεργητικότης του αὐτὴ ἤβησεν μᾶλλον τὰ ἄγριά του πάθη. Ὑπῆρξεν εἰς τὴν ζωὴν του μέγας τυχοδιώκτης καὶ ἄνθρωπος αἰματηρῶν ἐκδικήσεων, ἀνηκουστων μαχῶν καὶ ἀπιστευτων συμβεβηκότων. Εἶχε κλέψει δις ἀπὸ τοῦ Κοτάου τὰς ἐκλεγεγμένας αὐτῶν γυναῖκας, καταρυσῶν εἰς τὰ δίσση, ὅπου κυνηγούμενος ἀναγκάζετο νὰ πολεμῇ μὲ θηριώδη ἀγριότητα τοὺς ἐχθρούς του. Καὶ, ἐκπλήττετο μὲν διηγούμενος τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους εἶχε διατρέξειν κατὰ τὰς δύο ταύτας ἐκστρατείας· δὲν ἠδύνατο δὲ τίποτε νὰ χαλινώσῃ τὴν ἰάκωον, δε τὸ πάθος τὸν ὠλύσει εἰς τινὰ πράξιν. Ὅταν δὲ ἡ ἡλικία ἐδάμασε τὰς φυσικὰς ὀρμὰς καὶ ἠλάττωσε τὴν ἀνδρείαν του, ἡ ἀγκάσθη νὰ ζῆ μετὰ τῶν ἡσύχων καὶ πολιτισμένων ἀνθρώπων, ἐκ τῶν ὁποίων εἶχε δανείσει πρὸς εἰσίνους μόνον, παρὰ τῶν ὁποίων ἠδύνατο νὰ εὐχαριστῇ τὰς ἡδονὰς του. Ἐχων πρὸς τούτοις τὸ πνεῦμα του ἐκ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας καλλιεργούμενον, δὲν ἐστερεῖτο σπουδῆς, μήτε διακρίσεως. Ἡ γλώσση του εἶχε συχνὰ τὴν κομψότητα τῶν βιβλίων, καὶ οἱ τρόποι του τὴν χάριν τῶν αὐλικῶν. Ὅλα δὲ ταῦτα διετέλλοντο εἰς τὸ κακόν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ καλύματος ἐκρύπτετο ἡ ἀσπονδὸς θέλησις ἐνὸς θηριώδους καὶ ἀγρίου χαρακτήρος. Τέλος πάντων, ζήτας πολὺν καιρὸν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δικαστικῶν καταδιώξεων, εἶχε μάθει καλῶς τὰ δικαστήρια, τὰ δολερὰ πάθη καὶ τὴν σιωπηλὴν ἐπομονήν· ἦτοι, τὰ μεγαλύτερα τῆς κακουργείας προτερήματα, δι' ὧν οἱ κακούργοι πάντοτε θρηκευόσιν ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολιτιμῶν λ' ὄν.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐμβῆκεν ὁ Κ. Ἰάκωον εἰς τὴν πολιτισμένην ζωὴν, ἔγεινεν εἰς ἐκ τῶν πλουσιωτέρων κτηματικῶν τῆς Ἀλαμπάμας· διάγων ὑποκριτικῶς ἐπὶ τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ ἐλαττωμάτων· καθὼς καὶ ἐπὶ ὄλων ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες εἶχον δεσμευθῆναι εἰς τὰς ἀλύσεις τῶν δακείων του, ἕνεκα τῆς ἐνδεείας αὐτῶν. Ἀπέκτησε μὲ τὸν καιρὸν μεγάλα πλοῦτη, καὶ πολλὰς ἐκατοντάδας μαύρων σκλάβων, τοὺς ὁποίους ἐμεταχειρίζετο μὲ τόσην σκληρότητα, ὅτε ἡ πλέον φοβερὴ τιμωρία, τὴν ὁποίαν εἶχε Κύριός τις νὰ κάμῃ εἰς τὸν σκλάβον του ἐν τῇ Ἀλαμπάμα, ἦτο, νὰ τὸν πωλήσῃ εἰς τὸν Κ. Ἰάκωον. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ παροικιακὴ σκληρότης εἶχε γίνεαι δι' αὐτὸν μία πηγὴ πλοῦτου, ἀντὶ νὰ βλάπτῃ τὴν ὑπόληψίν του τὴν ὠφέλει·

Ἐντοσοῦτο, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸν Κ. Ἰάκωον ἐντελῶς ἡ Κ. Ἰωάννα Μικενσῆ, ἠσθάνετο ἐνομούχως μίαν ἀντιπάθειαν πρὸς αὐτὸν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν παρουσίαν ἐπάθαινε τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῆς σκιρτήσεως, τὸ ὁποῖον παθλίνει τὸ εὐθρυστον πτηνὸν πλησίον τοῦ ὄρνεος! Αἱ ἐπιτεκίσεις τοῦ Κ. Ἰάκωονος πρὸς τὸν πατέρα της, τὴν δυσηρέστου· καὶ πρὸ πάντων ὅταν αὐταὶ ἐγίνοντο συχναί.

Ἐντοσοῦτο, συνέπεσε νὰ τὴν ἐνταμώσῃ καθ' ὁδὸν, καὶ μετὰ τὸν συνῆθη χαιρετισμὸν, διευθύνθησαν καὶ οἱ δύο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Μακενσῆ, ὅπου διὰ στιγμὰς τινὰς ὑπῆρξεν ἄκρα σιωπὴ!

— Βλέπω τοὺς δεδακρυμένους ὀφθαλμοὺς τῆς Κυρίας Ἰωάννας, εἶπεν τέλος ὁ Ἰάκωον, τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Κ. Κοκαρέλλη.

Ἡ νέα κόρη, ἔκαμε τότε ἐρρηιδῶτα ἐν σημείον ἀποφαικτικόν.

— Μὴν ἀνηυχεῖται ποσῶς, ἐπανέλαθεν ὁ κτηματίας, διότι ἐγὼ τὸν συτήνω εἰς μίαν ἐμπορικὴν οἰκίαν, τῆς ὁποίας ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι ἔλαμον τύχην.

— Ὁ Κύριος Κοκαρέλλη; λοιπὸν θὰ χρεωστεῖ πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐπιτυχίαν του, καὶ ἐγὼ θὰ Σᾶς εἶμαι εὐγνωμόν.

— Ἐπιθυμῶ πρὸ πάντων, Κυρία μου, ἡ εὐγνωμοσύνη Σας αὐτὴ νὰ μεταβληθῇ εἰς καθῆκον.

— Δὲν Σᾶς ἐννοῶ, Κύριε Ἰάκωον.

— Τίς ἐξεύρει, ὅτι τοῦ Κ. Κοκαρέλλη ἡ ἀπουσία ἐμπορεῖ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν Κυρίαν Μικενσῆ νὰ σκεφθῇ ἄλλως

πως περί τῆς μετ' αὐτοῦ ἐνώσεώς της, μεταβάλλουσα τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ὑπόθεσίν της.

— Αἱ τοιαῦται μεταβολαί, Κύριε, γίνονται εἰς τοὺς ποταποὺς χαρακτῆρας, ἐκ τῶν ὅπων ἐφρόντισα ἄφ' ὅτου ἠοθάθην ὁποισσὺν τὸν κόσμον νὰ ἦμι μακράν.

— Ἡ Κυρία Μακενοῦ εἶναι πολὺ ὠραία κόρη καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένη· ὥστε, θέλει ἀδικήσῃ μεγάλως ἑαυτὴν συμμεριζομένη τὴν ταλαιπωρίαν ἐνὶς ἐνδοῦς ἀνθρώπου.

— Νομίζω ὅτι Σᾶς ἤκουσα νὰ λέγητε πρὸ ὀλίγου ὅτι ὁ Κ. Κοκαρέλλης θὰ κάμῃ τύχην;

— Ἀναμφιβόλως, ἐντὸς πεντήκοντα ἐτῶν πᾶς τις δύναται νὰ κάμῃ πλοῦτον εἰς τὰς ἠνωμένας Πολιτείας· ἀλλ' ὅστις περιμένει τὴν ἡλικίαν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ χρήματα δὲν τῷ χρησιμεύουσι διὰ νὰ εὐτυχῆσῃ, νομίζω ὅτι εἶναι ἀνθρώπος πολὺ δυστυχῆς, μὴ ἔχων κανὲν παρηγορητικὸν τῆς ζωῆς του μέσον, εἰμὴ τὴν ἰδέαν ὅτι θὰ ἀποθάνει μιλλιοονίστης. Ἐκτὸς τούτου τολμῶ νὰ πιστεύσω, ὅτι ἡ Κυρία Μακενοῦ, ἔχουσα τὴν ἀπαιτουμένην φρόνησιν, δὲν θέλει ποτὲ καταδικάσει ἑαυτὴν εἰς μίαν μοχθηρὰν ὑπαρξίν τῆς στερήσεως, τῶν φροντίδων καὶ τῶν κόπων, ἐνῶ δύναται εὐκόλως νὰ ἀπολαύῃ τὰς μεγαλητέρας τῆς ζωῆς ἀφθονίας.

— Ἐλὼ ὀλίγην φιλοδοξίαν, ἀπεκρίθη ἡ νέα κόρη.

— Ἐχετε τοῦλάχιστον ἐκείνην τοῦ νὰ ζητεῖτε τὴν εὐτυχίαν σας. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζετε ὡς φαίνεται τί ὑποφέρουσιν οἱ ἄνθρωποι ἕως νὰ συστήσωσιν εἰς ἑαυτοὺς μίαν ἀνεξάρτητον θέσιν. Ἐπαρτηρήσετε θεβαίως πόσοι κόποι καὶ ἰδρώτες ἐχρειάσθησαν εἰς τοὺς ἀποίκους μας διὰ νὰ κόψουν μὲ τοὺς πελέκεις ἐν πλάγιον μέρος τοῦ δάσους· εἰς τὸν κόσμον λοιπὸν ἡ ἐργασία εἶναι ἀκόμη πλέον τραχεῖα· διότι ἐκεῖ ἀντὶ δένδρων, ἔχει νὰ κάμῃ τις μὴ ἀνθρώπους· καὶ διὰ πέλεκυν ἔχει τὴν θελήσιν· ἀχρεῖα ἐργαλεῖα, τὰ ὅποια ἀμβλύονται ἀδιακόπως, ἢ στρέφονται ἐναντίον ἡμῶν αὐτῶν.

— Αἰσθάνομαι μέγα θάρρος, εἶπεν ἡ Ἰωάννα, καὶ πιστεύω ὅτι ὑπάρχει ἐπίσης κάποια ἡδονὴ εἰς τὸ νὰ προητοιμάζῃ τις μόνος τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν.

— Ἀσιπὸν, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Ἰάκων, ἀποφασίζετε νὰ ἐκτεθῆτε εἰς ὅλας τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης· καὶ ν' ἀκολουθήσετε τὸν Κ. Κοκαρέλλον εἰς τὴν Μπυστόνην! . . .

— Ναί, Κύριε! αὕτη εἶναι ἡ σταθερά μου ἀπόφασις.

— Ἀλλὰ, δὲν γνωρίζετε τὰς Ἐπαρχίας τῆς Ἄρκτου,

Κυρία Μακενοῦ, καὶ χρεωστῶ νὰ σᾶς εἶπω, ὅτι εἶναι πολλοὶ διάφοροι ἄφ' ὅ,τι στοχάζεσθαι. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἐδῶ οἱ σκλάβοι, θέλετε εἰσελθεῖς ἐκεῖ κάτω. Ἐπειδὴ, εἰς τοὺς καταστρεπτικοὺς ἐκείνους λαοὺς μας, ὁ πλούσιος εἶναι Κύριος· ὁ πτωχὸς σκλάβος· καὶ ἡ γυνὴ τοῦ πτωχοῦ, σκλάβοι ἐνὸς σκλάβου. Ὄθεν, ἐκεῖ δὲν ἐμπορεῖ τις πώποτε νὰ κάμῃ τύχην μὲ τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων, ἀλλὰ μὲ τὰς ἰδικὰς του.

Ἀπὸ τὸν τότε τὰς λευκὰς χεῖρας τῆς νεάνιδος μὲ ἐν κολλεουτικὸν ὕφρι, τῆς εἶπε:

— Ἔθέλετε νὰ ἰδῆτε αὐτοὺς τοὺς τρυφεροὺς δακτύλους, οἵτινες μέχρι σήμερον ἐνησχολοῦντο εἰς ἀνοίκεια ἔργα, νὰ ἀρωματίζωσι τοῦ λοιποῦ τὰ ξανθὰ μαλλιά σας, καὶ νὰ καταγίνονται ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς σας εἰς πηρόμοια ἐλαφρὰ καὶ εὐγενικὰ ἔργα; Βρασιθῆτε εἰς τοὺς λόγους μου. Εἶσθαι Κυρία πολὺ εὐκίσητος καὶ ὠραία· καὶ διὰ τοῦτο Σᾶς ἀνήκει νὰ διαγέται πάντοτε τὴν γλυκεῖαν ζωὴν, τὴν ὁποίαν αἱ Κυρίαί τῆς Ἀλαμπάμας διάγουσι. Κυρία Μακενοῦ, μὴ καταδικάσετε ποτὲ ἑαυτὴν εἰς τὴν ποταπὴν ἐκείνην κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκαταλείπουσιν ἐνταῦθα οἱ ἀνεξάρτητοι ἄνθρωποι τοὺς σκλάβους των!

Ἡ Κ. Ἰωάννα ἐσκίρτησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἰάκωνος· Ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν προλήψεων τῆς Μεσημβρίας, ὅπου εἰς πᾶσαν ἐργασίαν οἱ δυστυχεῖς προστατεύονται ὑπὸ τῶν δανειστῶν αὐτῶν ὡς ὑπρέττι, καὶ σχεδὸν ὡς ἄτιμοι ἄνθρωποι, προσεβλήθη ἐκ πρώτης ὄψεως ἀπὸ τὰς ἐντέχνους ἐκφράσεις τοῦ Κ. Ἰάκωνος· ἀλλ' αὕτη ἡ ἐντύπωσις διεσκιδάσθη ταχέως, καὶ ἀπεκρίθη περυσὺς, λέγουσα:

— Οἶλω εὐχαρίστως ὑποταξέει ἑμαυτὴν εἰς τὴς συνήθειας τῶν τόπων τοὺς ὁποῖους μέλλω νὰ κατοικήσω, Κύριε Ἰάκων. Καὶ ὠφείλω νὰ ἀκολουθήσω σταθερῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ Τιμιότης, ἡ Δικαιοσύνη καὶ ἡ Ἀρετὴ ὑπαγορεύουσιν.

Ὁ Κ. Ἰάκων στενοχωρηθεὶς ἔκαμε μίαν χειρονομίαν τὴν ὁποίαν κατέστειλε παρεῦθις.

— Προσέχετε, Κυρία Μακενοῦ τῆς εἶπεν μὲ ἕνα τόνον διακεκομμένον καὶ πλήρη γλυκεῖων ἀπειλιῶν, μήπως ὑποπέσετε εἰς σφάλμα ἀδιόρθωτον! . . . Συλλογιθῆτε καλά πρὶν πράξετε τίποτε· διότι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα μόνου διὰ Σᾶς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν πατέρα σας! . . .

Ἡ νέα κόρη τὸν παρετήρησε τότε μ' ἐκπληξίν· ὁ δὲ Κ. Ἰάκων ἐξηκολούθησεν:

— Ο Κ. Μικενσῆς ἔκκαμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνουσιν
λοι οἱ ἄποικοι. Ὅτε ἐσυστήθη ἐνταῦθα πρὸ δύο ἐτῶν,
ἐδανείσθη ποσότητὰ τινα χρημάτων διὰ νὰ ἐρρίξη τὰς
φουτίαις του

— Ἐξεύρω ὅτι Σᾶς χρεωτῶται ἀκριτὰ, τὸν διέκοψεν
ἡ Ἰωάννα.

— Ὅλα του εἶναι κακῶς ἐπιτετυχημένα ἕως τῶρα, καὶ
ἐὰν δὲν ἀπκτώμην, ἡ ἀτιμία αὐτῆ ἐπιβάρυνει ποῦ τὴν
πλαστὴν τῆς ἀσθενείας του.

— Ἄ! τὸ ἐξεύρω! . . . τὸ ἐξεύρω! . . . ἐρώναζεν ἡ
νέα κόρη· ἀλλὰ, τί δύνῃμι νὰ κάμω ἐγὼ εἰς τοῦτο;

— Νὰ παραιτηθῆτε ἀπὸ τὸν Κ. Κοκαρέλλον!

— Τί εἶπετέ!

— Καὶ νὰ δώσετε εἰς τὴν Κυρίαν Μικενσῆ εἷα σύζυ-
γον ἀκριτὰ πλούσιον, διὰ νὰ τὴν ἐσβάλλῃ ἀπὸ τὰς ἀμη-
χανίας τοῦ θείου.

— Ποτέ! . . . ποτέ! . . . ἐρώναζεν ἡ Κ. Ἰωάννα,
ἀπομακρυνθεῖσα ἀπ' αὐτοῦ μὲ μίαν ἀνέκφραστον ἀποτροπὴν.

— Τρίντι, εἶπεν ἐκεῖνος μὲ πικρὸν τόνον, ἡ Κυρία
Μικενσῆ εἶναι ἐλευθέρη νὰ προτιμᾷ τὴν εὐχαρίστησίν
της, ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ πατρὸς της.

— Τὴν ζωὴν τοῦ πατρὸς μου!

— Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν λήγει ἡ προθεσμία τῆς
μῖσθς ἐκ τῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν του, ὑπογεγραμμένη
παρὰ τοῦ Κυρίου Μικενσῆ· θέλω λοιπὸν λάβει τὴν τιμὴν
νὰ παρουσιασθῶ τότε εἰς τὴν κατοικίαν Σᾶς.

Καὶ ἀποχαιρετήσας τὴν νέαν κόρην, τὴν ἄφητε μὲ ψυ-
χρότητα.

(Ἀκολουθεῖ)

ἮΘΙΚΑ.

ΠΕΡΙ ΜΕΓΑΛΥΧΗΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΥΧΟΥ.

Εἶναι καὶ ἡ Μεγαλύχης μία πλαστὴ οἰκειοπλῆσις
πολλῶν προτερημάτων, τὰ ὅποια δὲν εὐπορεῖ τις καὶ πραγ-
ματικῶς. Ὁ δὲ Μεγάλυχος, ὅσα καλὰ εὐχεται μὲ τὴν
καρδίαν του νὰ ἔχῃ, διὰ ὅλα καυχᾶται εἰς ἄλλους ὡσάν
νὰ τὰ ἔχῃ πραγματικῶς· καὶ ὅσα ὑπὸ λαμβάνει διὰ ἐπαι-
νετὰ προτερήματα, καὶ κατορθώματα, δι' ὅλα κομπάζει ὅτι

νὰ τὰ εὐπορῇ, καὶ νὰ τὰ ἔκαμεν ὁ ἴδιος· καὶ ὅτι πρᾶγμα
εἶναι ἐδικόν του, ὅσον ποταπὸν καὶ ἂν εἶναι, τὸ ἐπικνεῖ ὡς
τὸ κάλλιστον. Καὶ διὰ τὸ νὰ ἐπιθυμῇ εἰς ἄκρον, ὅτι αὐτὸς
νὰ ἔχῃ ὅλα τὰ καλὰ, καὶ ἀξιόλογα, ὅταν δὲν συτρεῖξῃ καὶ
ἡ τύχη κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του, εὐχαριστεῖται κἂν νὰ τὰ
λέγῃ, καὶ νὰ πείθῃ πολλοὺς εἰς τὸ νὰ πιστεύωσι δι' αὐ-
τὸν πῶς τὰ ἔχει καὶ κατ' ἀλήθειαν· καὶ μὲ αὐτὸ, φαίνεται,
ὅτι νὰ εὐχαρισῇ τὴν κενοδοξίαν του καὶ ν' ἀναπαύῃ τὴν
στέφρσίν του, καὶ νὰ παρηγορῇ τὴν θλίψιν του εἰς τὴν ἔλ-
λειψιν τῶν ἀρεστῶν του. Ὁ τοιοῦτος λοιπὸν, διατριβῶν
εἰς τὸν λιμένα, καὶ τὰ ξενοδοχεῖα, τὰ καφωπεωλεῖα, καὶ
ἄλλους κοινούς τόπους διηγεῖται πρὸς τοὺς ἀγνώστους καὶ
ξένους, ὅτι ἔχει πολλὰς πραγματείας εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ
εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ὅτι προσιμένει μὲ ἀνυπομονήσαν
τοῦ νὰ κατευθῶσι τὰ φορτία του διὰ ξηρᾶς, καὶ τὰ κα-
ράβια του φορτωμένα ἀπὸ διαφόρους ἐμπορικὰς πικραλαπα-
σίας· καὶ ὅτι εἶχε πρὸ καιροῦ τὰς εἰδήσεις διὰ τὸ κίνη-
μα, καὶ τὴν ἔκπλευσίν των, καὶ θυμαζέει πῶς ἐραδύνουσι
νὰ φθάσωσι, καὶ ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ μὲ διαφόρους συντροφι-
ας ἀπὸ πολλὰς ἐμπορικὰς πόλεις. Καὶ ὅτι κατάγεται
ἀπὸ πλαιῖαν, καὶ λαμπρὰν οἰογένειαν· καὶ ὅτι πάντες
οἱ πρόγονοί του ἐχρημάτισαν εὐτυχεῖς καὶ ὀνομαστοί, καὶ
ἀναφέρει πολλοὺς γνωστούς τοῦ καιροῦ του διὰ τὴν καλὴν
των κατάστασιν, καὶ δι' ἄλλους μὲν λέγει ὅτι νὰ ἐδούλευ-
σαν εἰς τὸν πάππυον του, δι' ἄλλους δὲ, ὅτι εἰς τὸν πατέ-
ρα του, καὶ ἄλλους, ὅτι αὐτὸς τοὺς ἐβόηθητε καὶ ἔγιναν
μὲ κατάστασιν· καὶ τοὺς ἐρωτᾷ ἔπειτα, ἂν τὸν γνωρίζωσιν
ἀπὸ τὴν φήμην του πῶς εἶναι· καὶ ἀπορεῖ, ἂν ἐκεῖνοι
ἀρνηθῶσι, πῶς αὐτοὶ μένοι δὲν ἤκουσαν διὰ τὸ ὄνομα του
τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν, καὶ περίφημον· καὶ τὰ
ὅμοια. Καὶ εἰς τίς συνομιλίας του ἀναφέρει πάντοτε με-
γάλας ποσότητας ἀπὸ χιλιάδας· καὶ περιγράφει πρὸς τοὺς
ἀγνώστους τὰ εἰσοδήματά του, καὶ τὰ ἐξοδὰ του, ὅτι συνί-
στανται ἀπὸ μεγάλους ἀριθμοὺς χρημάτων, καὶ λέγει ὅτι,
διὰ τὸ νὰ ἔχῃ νὰ κάμῃ ὅλον μὲ μεγάλας ὑποθέσεις, καὶ μὲ
μεγάλους ἀνθρώπους, δὲν ἤμπορεῖ νὰ φερθῇ ἄλλῶς· καὶ
τοὺς ὑποδέχεται καὶ τοὺς φιλοξενεῖ ἀδικλείπτως· μὲ ὅλην
τὴν πρέπουσαν περιποίησιν· καὶ ὅτι διὰ τὸ μαγευτικόν του
μόνον τὸν χρειάζονται ὑπὲρ τὰ χίλια γρόσια τὸν μῆνα· καὶ
ἀναλόγως διὰ τὰ ἄλλα πολὺ περισσότερον. Καὶ ἐτεκαυχᾶ-
ται ὅτι νὰ ἐξοδεῖ καὶ εἰς ἐκκεμητόνους διὰ πτωχοὺς,

καὶ ὄργανά ὑπὲρ τὰς δέκα χιλιάδας κατ' ἔτος, καὶ χωριστὰ εἰς οἰκοδομὰς, καὶ χρεῖας τῆς πολιτείας, καὶ εἰς βοηθείας ἀδυνάτων, καὶ νοσοκομείων, καὶ σχολείων, καὶ ἐκκλησιῶν, καὶ μοναστηρίων, καὶ εἰς δῶρα καὶ χάριτας, καὶ τὰ ὅμοια· διὰ τὰ ὅποια οὐδὲ κατάστιχον δὲν κρατεῖ, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ λογαριασῇ καταλεπτῶς. Καὶ μὲ ἐνοικιον κατοικῶν, λέγει, ὅτι εἶναι πατρικός του οἶκος, καὶ ὅτι θέλει τὸν πωλήσῃ διὰ τὸ νὰ εἶναι μικρὸς πρὸς τὰς ὑποδοχὰς τῶν φίλων, καὶ στενὸς ὡς πρὸς τὰς ἄλλας χρεῖας του καὶ ὅτι θέλει κτίσῃ ἄλλον μεγαλύτερον, καὶ εὐρυχωρότερον. Καὶ ὅταν ἀναφερῆῃ συμβεβηκός τι, ἢ κατόρθωμα ἀξιωμαθήμενον, αὐτὸς εὐθὺς ἐμψάνει κωνικὸς εἰς αὐτὸ, καὶ λέγει ὅτι ἦτον παρῶν, καὶ ὅτι ἔγινε μέτοχος ἀπὸ τὰ κυριώτερα ἔργα. Καὶ διὰ τὰ νεοάκουστα λέγει, ὅτι εἶχε γράμματα ἀπὸ ἑλασσικὰ ὑποκείμενα, καὶ φανερόνους εἰς αὐτὸν πῶς ἔπρεζαν τὰ πάντα· καὶ ἐπιφέρει, ὅτι ἔχει ἀμοιβαίας ἀνταποκρίσεις διὰ γραμμάτων μὲ διάφορα μεγάλα πρῶσωπα ἀπὸ ἄλλους τόπους, καὶ εὐθὺς ἐκφέρει σωρὸν χρητίων ἀπὸ τοῦς κόλπους του ὡς ἐπιστολάς· ἐπέων, καὶ τὰ ἀναδεδείει, ὡτὰν νὰ ἔχη σκοπὸν νὰ πληροφορήσῃ τοὺς παρόντας περὶ τῶν λεγομένων ἀπὸ γράμματα ἀξιόπιστων ἀνθρώπων, ἔπειτα πάλιν προσποιεῖται ὅτι δὲν εὔρε μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐκείνην τὴν ἐπιστολήν, καὶ λυπεῖται, πῶς δὲν ἔτυχε νὰ τὴν ἔχῃ μαζὺ του ἐκείνην τὴν ὥραν· καὶ τὰ ὅμοια. Πρῶτόν τι ψεύδεται πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι νὰ ἔκομε καὶ μακρὰ ταξείδια εἰς μακρυνούς, καὶ ἀγνώστους τόπους, καὶ μεγάλα κέρδη· καὶ πλάττει συμβεβηκότα του θαυμάσια, καὶ κινδύνους τεραστείους, καὶ σωτηρίας του παραδόξους, καὶ θαύματα ἀνήκουστα· καὶ ὅτι νὰ εὐρέθη εἰς ἐπισήμους μάχας, καὶ νὰ ἔδειξε μεγάλας ἀνδραγαθίας, καὶ νὰ ἔλαβε τιμὰς, καὶ χαρίσματα ἀπὸ βασιλεῖς, καὶ ἡγεμόνας, καὶ νὰ ἔφερε πολλὰ, καὶ ἀξιόλογα λάφυρα· καὶ ἂν ἔχη ὅπλα περίεργα, ἢ ἵππον καλὸν, ἢ δακτυλίδιον πολύτιμον, λέγει, ὅτι τὰ ἔλαβε γέρας διὰ ἐκδουλεύσεις, καὶ καθαρῶματα του· καὶ τὰ τοιαῦτα. Καὶ ὅταν ὑπάγῃ εἰς ξένους τόπους διὰ κάμμιαν ἰδίαν χρεῖαν του, παριστάνεται ὡς κλασσικός τις, καὶ προσποιεῖται ὅτι ἦλθε διὰ μεγάλας ὑποθέσεις, καὶ ἔχει νὰ κάμῃ μὲ τοὺς τοπάρχας, καὶ τοὺς ἐπισήμους ἐκείνων των μερῶν. Καὶ πρὸς τοὺς δούλους του παραγγέλλει εἰς τὴν παρουσίαν τῶν ἄλλων νὰ φέρωνται μὲ δῶρον τὸ σέβας πρὸς αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ὀμαζῶσι μὲ μεγάλα

ἐπιθετα, εὐγενέστατον, ἐνδοξότατον, ἐκλαμπρότατον, μεγαλοπρεπέστατον, καὶ ὅσα ὅμοια ὀγκώδη, καὶ ὑπεροχικά, καὶ τοὺς προτρέπει, ὅταν ἐρωτῶνται, ὅποιος τις εἶναι ὁ αὐθέντης των, νὰ διηγῶνται μεγάλα, καὶ ἐνδοξὰ περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦς συντρόφους του λέγει, ὅτι τοὺς ἔχει δούλους μὲ μισθὸν. Συνηθίζει καὶ μόνος του νὰ μεγαλοφρονῇ, ὅτι εἶναι συνετός, καὶ πεπαιδευμένος, καὶ πολυπειρος εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν, καὶ ὅτι διὰ τὰς προκοπὰς του καὶ τὴν ἀξιοτιμῆτά του τὸν τιμῶσιν ὅλοι οἱ ἔγχεριτοι, καὶ τὸν συμβουλεύοντι, καὶ τὸν κωνικονοῦσιν τὰ μυστικά των καὶ συγχάζουσιν εἰς ἐπίσκεψίν του, καὶ ἐπιθυμοῦσι τὴν παρουσίαν του· καὶ ὅτι εἶναι εἰς τὴν πρώτην εὐοικίαν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν· καὶ ποτὲ ὁ λόγος του δὲν ἀθετεῖται· καὶ ὅτι πολλὰς κεκυρωμένας ὑποθέσεις ἀνέτριψεν, καὶ ἔγινε κατὰ τὴν γνώμην του, καὶ ἄλλα παρόμοια. Καὶ ὅλα τὰ ἐδικά του, ἢ ποῖα καὶ ἂν εἶναι, τὰ ἐπαινῆ ὡς χωριστὰ τινα, καὶ σπάνια εἰς τοὺς ἄλλους· καὶ ἂν τὸν ἐπαινῆ τις εἰς πράγμα του λέγει, ὅτι ἔχει καὶ ἄλλα καλλίτερα πολλὰ, ὅμως ἀδιαφροεῖ νὰ τὰ μεταχειρίζεται ὡς εἰ πολλοί, διὰ τὸ νὰ εἶναι χορτασμένος ἀπὸ τοιαῦτα καλὰ· καὶ πάλιν ὅταν φορέτῃ κινούριον ἐνδύμα, ἢ δακτυλίδιον πολύτιμον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, περιπατεῖ γεγυμνωμένος, καὶ δίδει αἰτίας εἰς καθένα τὰ τὸν σκεφθῆ, ὅτι τοιαῦτα φορεῖ. Καὶ ἡ μετ' ἄλλων συνομιλία του, ὡς ἐπὶ το πλείστον, συνίσταται ἀπὸ κομπισμοῦς, καὶ διηγήματα, διὰ τὸν ἐαυτὸν του, καὶ τὰς πράξεις του, καὶ τὰ πράγματα του, τὰ ὅποια μεγαλύνει, καὶ καυχᾶται, ὅτι μόνος αὐτὸς ἔχει καὶ, καὶ κάμνει ὅλα τὰ κάλλιστα, καὶ τὰ τῶν ἄλλων δὲν εἶναι τίποτε ὡς πρὸς τὰ ἐδικά του. Καὶ συγχάζει ὅπου πωλοῦνται τὰ ἀξιόλογα, καὶ πολύτιμα πράγματα, ὡτὰν νὰ θέλῃ ν' ἀγοράσῃ, καὶ εἰς τοὺς πραγματευτὰς, ὅσους πωλοῦσι τὰ θαυμάσια, καὶ τὰ ἀκριβὰ ὑφηνά, καὶ ἀναδεδείει τὸ πρᾶγμα των, καὶ ἔπειτα προσποιεῖται, ὅτι ζητεῖ ἀκριβώτερα, καὶ ἀπὸ ἄλλα χρώματα, καὶ ἀναχωρῶν τοὺς ἐρωτᾷ, ἂν ἠξέυρωσιν ἄλλους νὰ πωλῶσι τοιαῦτα; καὶ τοὺς προκαλεῖ νὰ τὸν δείξωσι, πῶς κατοικιοῦσιν ἐκεῖνοι; Καὶ πτωχὸς ὢν καὶ καταχρεωμένος προσφίεται ὡς πλούσιος, καὶ λέγει, ὅτι τὸν περισεύσουσιν, ἀπρὸς κα δὲν ἠξέυρει τί νὰ τὰ κάμῃ, καὶ ὅτι δὲν θέλει νὰ τὰ τοκίσῃ εἰς ἄλλους, διὰ τὸ νὰ ἔλασε πολλὰ ἀπὸ χρεωκοποῦντας, καὶ διὰ τὸ νὰ ἔχῃ ἀρετὰ εἰς ἀπράτῃ μέρη, καὶ τὰ ὅμοια· καὶ

ὅταν ὁ δούλος τοῦ ἐμῆ, καὶ διὰ τὴν περυσίαν ἄλλων τὸν ψυθιρίον εἰς τὸ ὠτίον, ὅτι ὁ δεῖνα χρωρειλέτης ἦλθεν ἔξω, καὶ ζητεῖ τὰ δάνεια, προσπειεῖται εἰς τὸ φανερόν, ὅτι ζητεῖται νὰ δανείσῃ ἢ ὅτι τὸν παρακαλεῖται νὰ τὸν περασταθῇ εἰς ὑπόθεσιν τινὶ καὶ πρὸς μὲν τοὺς παρόντας λέγει, ὅτι ἐβαρύνθη ἀπὸ τὰς ξένας ὑποθέσεις· πρὸς δὲ τὴν δούλον προστάζει οὕτως· αἰπέ αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον νὰ μὴν ἔχη κἀμμίαν ἔννοιαν, ἢ ὑπόθεσιν τοῦ τελειώνει ἐξάπαντος μετ' ὀλίγον εὐθύς, ἀφ' οὗ ὑπάγω εἰς τὴν αὐλήν τῆς αὐθεντίας· καὶ πρὸς τὸ ἐσπέρας ἃς ἔλθῃ νὰ μὲ ἐνταμώσῃ κατὰ μόνας, καὶ τὴν εὐρίσκει τελειωμένην, καὶ δὲν εἶναι χρεῖα νὰ προσμένη κατὰ τὸ παρὸν, ἢ νὰ μὲ ἀκολουθῇ. Ὁ καὶ τὰ πράγματά του, εἰς ὁποίαν ἀδυναμίαν καὶ ἂν εὐρίσκονται, αὐτὸς πασχίζει νὰ τὰ καλύπτῃ, καὶ νὰ τὰ παριστάνῃ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι ἔχουσι τὴν εὐτυχιστάτην ἀκμήν. Καὶ ὅτι ἄδοξον πάθη, διηγεῖται, ὅτι τὸ ἔκσμεν αὐτὸς εἰς ἄλλους· καὶ τὰς ζημίας τοῦ τὰς ἀποδείχνει ὡς κέρδη, καὶ τὰς καταφρονήσεις τοῦ, ὡς τιμὰς, καὶ ὅτι εἰς τίποτε δὲν εἶναι κατώτερος ἀπὸ τοὺς πλέον καλλιτέρους. Καὶ εἰς ἓνα λόγον, ὁ τοιοῦτος εἶναι ὅμοιος μὲ τὸ τύμπανον, τὸ ὑποῖον ὅσον εἶναι κενώτερον, τόσον ἤχει περισσότερον.

(Ὁ Λύχνος τοῦ Διογένους)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Περὶ τοῦ Ἱερεμίου Βένθαμ, θεωρουμένου ὡς Ἡθικολόγου καὶ ὡς Νομικοῦ, (τεμάχιον ἐξ ἀνεκδότου τιτὸς πραγματείας περὶ φυσικοῦ δικαίου.)

Ὅταν κοινωνικὴ τις ἀναμόρφωσις καθίσταται ἀναγκαία, ἢ ἀρχὴ διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτελεῖται, ἀποκαλύπτεται πάντοτε διάτινος μεγαλοφυῶς ἀνδρὸς. Αἱ δοξασίαι τῶν λαῶν δὲν στεροῦνται πώποτε συνηγῶρων, καὶ κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν ἀναφαίνονται κριτικοὶ τινες ἄνδρες, οἵτινες ἀποτυποῦσιν ἐν ἑαυτοῖς τὰς ἀνάγκας τὰς ὁποίας αἱ κοινωνίαι αἰσθάνονται.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπόστολος τῆς ἀναμορφώσεως ὑπῆρξεν ὁ Ρουσσῶς. Διὰ τοῦτο ὅταν ἡ σύνοδος ἢ καλυμένη *Constituante* κατέστρεψε διὰ μιᾶς τὸ κοινωνικὸν οἰκοδόμημα, διὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ νέαν μορφήν, ἢ πορείαν τῆς ὑπῆρξεν ὅλως δογματικῆ· ἐλήλυθε γενικὰς τινος ἀρχάς, ἀφ' ὧν ἀπέρρεον λογικῶς ὅλαι αἱ θεσμοθεσίαι τὰς ὑποῖτες συνέστητε· τὴν δὲ δικκῆρυξιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ἐθήκεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συντάγματος, καθότι νομοθεσία εἰς δόγματα φιλοσόφου στηριζομένη, ὄφειλε διὰ τῆς συνθέσεως νὰ μέρρωθῇ. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ ἀναμόρφωσις ἐπρεπεν ἄλλως πως νὰ ὀδεύσῃ. Τὸ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα θεμελιούτο ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ αἰῶνος, καὶ μέρη τινὰ μόνον αὐτοῦ περιεῖχον ἐλλείψεις ἀπαιτούτας μεταβῆθαι. Πᾶσα δὲ μεταβολὴ μὴ προτιθεμένη ν' ἀντικαταστήσῃ ἀρχὴν τινὰ δι' ἄλλης ἀρχῆς, ἀλλὰ μόνον νὰ δώσῃ εἰς τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ἄλλας μορφὰς προσφυσιστέρας εἰς νέας ἀνάγκας, πρέπει μετὰ λεπτομερῆ ἐρευναν νὰ τελεσθῇ καὶ μόνον σκοπὸν νὰ ἔλῃ τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας τὴν αὐξήσιν. Τότε λαμπὰς διὰ τῆς ὁποίας τὰ ἐλλείματα τῶν νομοθεσιῶν ἀνακαλύπτονται, εἶναι ἡ ἀνάλυσις· ἢ δὲ ὠφέλεια εἶναι ἡ ἀρχὴ, ἐφ' ἧς καὶ μόνως πρέπει νὰ στηριχθῇ ἡ διόρθωσις αὐτῶν.

Εἰς τὸν Ἱ. Βένθαμ ἀπέκειτο κυρίως νὰ ῥίψῃ ἐρευνητικὸν βλέμμα ἐπὶ τῶν θεσμοθεσιῶν τῆς πατρίδος του, νὰ σημειώσῃ τὰς ἐλλείψεις αὐτῶν, καὶ νὰ θέσῃ τὰς βᾶσεις τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν νόμων, τὴν ὁποίαν αἱ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι ἀπήταν. Ἡ ὠφέλεια πρὸς τὴν εὐκμερίαν τῶν πολλῶν θεωρουμένη, εἶναι ἡ λογικωτέρα τῶν νομοθεσιῶν βᾶσις. Ἐντεῦθεν οἱ περὶ τοὺς θετικὸς νόμους καταγινομένοι, πρέπει φυσικῶς νὰ κλίνουν εἰς τὸ νὰ λαμβάνωσιν αὐτὴν ὡς ἴδιον αὐτῶν ὁδηγὸν καὶ ὡς βᾶσιν τῶν νόμων· τοιαύτη δὲ εἶναι καὶ ἡ φυσικὴ ἀλληλουχία τῶν ἰδεῶν ἧτις πρέπει νὰ ἔπεισε τὴν Βένθαμ νὰ ἐκφράσῃ ἐπὶ τοσαῦτον ζωηρὰν πίστην ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς οὕτω ξηρᾶς ἧτις ὁσάκις περιστρέφεται ἐντὸς τοῦ κύκλου τοῦ ἐγαῖσμου, ἀποβλίνει τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἠθικὴν ἐπικίνδυνον.

Ὁ περικλεῆς οὗτος δημοσιογράφος ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1748. ὁ πατήρ αὐτοῦ ἦτον δικηγόφος [αυοιέ·] εἶχε δὲ καὶ νεώτερον ἀδελφὸν ἀποθνήσκοντα στρατηγὸν τὸ 1831, ἐν ὑπηρεσίᾳ τῆς Ῥωσσίας. Ἐκ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἔδειξεν ἐξάρτεον πρὸς τὸ σπουδάζειν διὰθρῖν, καὶ μόλις τριακῆς

δικαετής ὡν ἔγινε δεκτός εἰς τὸ ἐν Ὁξωνίῳ γυμνασίῳ τῆς Βασιλείας, ὅπου ὑποβλήθει εἰς δημοσίους ἐξετάσεις, ἐπέσυρε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὰς ἐπικροτήσεις τῶν ἀκρατῶν. Κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐτελείωσεν ὅλας τὰς σπουδὰς του, καὶ ἐμνημονεύετο ἤδη ὡς ὁ νεώτερος τῶν πανεπιστημίων προλύτης. Πρώτην φοράν παρέστη τὸ 1772 ἐπὶ τοῦ δικηγορικοῦ βήματος, ὅπου αἱ ἀναμνήσεις τοῦ πατρός του ἠδύναντο νὰ τῷ ἀνοίξωσι λαμπρὸν στάδιον, ἀλλ' ἠέκτασι; τῶν ιδεῶν του, καὶ ἡ ἀηδία τὴν ὑποίαν ἐπρόξενησεν εἰς αὐτὸν ἢ θέα τῶν πραττομένων ἐπὶ τῶν δικαστηρίων, τὸν ἐῤῥίψην μετ' οὐ πολὺ μακρὰν τῆς καθημερινῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων· ὁ νοῦς του κεκοσμημένος μὲ ὑπερβάλλουσαν ἀναλυτικὴν δύναμιν, δὲν εἰσέδουεν εἰς τὰς ἀπεράντους τῆς Ἀγγλικῆς νομοθετικῆς λεπτομερείας, εἰμὴ διὰ νὰ ἐξελέγχη ἀνά μίαν τὰς ἐλλείψεις αὐτῆς, καὶ νὰ κατανοήσῃ ἔτι μᾶλλον τὰς ἀνάγκας τῆς ἀναμορφώσεως. Ἐκτοτε ἀφωσιώθη εἰς τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐνησχόλησεν ὅλας τὰς στιγμὰς τοῦ μακροῦ βίου του, τοῦ νὰ ὑποδείξῃ τὴν ἀρχαίαν τῶν νόμων οἰκοδομήν, καὶ νὰ θέσῃ τὰς βάσεις ἐπὶ τὰς ὁποίας ἔπρεπε ν' ἀνεγερθῆ ἡ νέα.

Αἱ ιδέαι του ταχέως προσκλήθησαν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐφ' ἧς ἔμελλε μετέπειτα νὰ οἰκοδομηθῇ ὅλας αὐτοῦ τὰς θεωρίας· ἡ ἀνάγκη τοῦ περὶ διανοίας συγγράμματος τοῦ Ἑλβετίου τὸν ἐξέπληξε καὶ τὸν διέθεσεν ἐξ αὐτῆς τῆς νεανικῆς του ἡλικίας, νὰ ὑπολάβῃ τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν ὠφέλειαν ὡς τὰ μόνα ὄλων τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων ἐλατήρια. Βραδύτερα περιήλθεν εἰς χεῖρας του τὸ περὶ κυβερνήσεως δοκίμιον τοῦ δόκτωρος Πρείστλεϋ, ἐκδοθὲν τὸ 1768 εἰς τὸ ὁποῖον ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἀποφαίνεται τὴν πλείστην τῶν πολλῶν εὐδαιμονίαν ὡς τὸν πίσην ἀγαθῆς κυβερνήσεως μόνον δίκαιον καὶ εὐλογὸν σκοπὸν ἀπὸ δὲ τῆς στιγμῆς ταύτης· ὁ Βένθαμ ἐμόρφωσε τὰς ιδέας του ὀριστικῶς. Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἐξηγεῖ ὁ ἴδιος τὸ συμβῆν τοῦτο. «Ἔτυχε, δὲν ἠξέυρω πως, μικρὸν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ συγγράμματος τούτου, νὰ φ' ἴδῃ ἐν ἀντίτυπο εἰς τὴν βιβλιοθήκην μικροῦ τινος καφενείου, καλουμένου Χάρπερ τὸ ὁποῖον γειτονεῦν μὲ τὸ ἐν Ὁξωνίῳ γυμνάσιον τῆς Βασιλείας, διετηρεῖτο διὰ τῆς αὐτῆς συρροῆς τῶν μαθητῶν. Τὸ καφενεῖον τοῦτο ἔκειτο εἰς γωνίαν ἔχουσαν ἐξ ἑνὸς μέρους τὴν ὁδὸν High Street, καὶ ἐξ ἄλλου στενωπὸν διερχομένην τὸ τῆς Βασιλείας γυμνά-

σιον, καὶ φθάνουσιν εἰς ἄλλην ὁδὸν ἦτις διευθύνετο πρὸς τὴν ὄψαν τοῦ Νέου γυμνασίου. Ἡ τιμὴ τῆς εἰς τὴν βιβλιοθήκην συνδρομῆς ἦτον ἐν οὐλίγγιον κατὰ τριμηνίαν· ἐτύχκειτο δὲ ἡ βιβλιοθήκη ἐκ δύο ἢ τριῶν ἐφημερίδων, ἐξ ἑνὸς ἢ δύο περιοδικῶν συγγραμμάτων καὶ ἐνίοτε ἐκ νεοφανεῶς τινος φυλλάδιου Σπανίως, διὰ νὰ μὴν εἶπω ποτὲ, ἠδύνάτο τις νὰ ἴδῃ εἰς αὐτὴν βιβλίον εἰς ὄψον, ὅπου οὐκ ὄγκωδε, δωδεκάδες, τινὲς τόμων οἴτινες, δὲ ἦσαν ἄλλο τι εἰμὴ φυλλάδια καὶ περιοδικὰ συγγράμματα, συνημμένα δι' ἀπλοῦ χαρτώματος, ἀπετέλουεν ὅλον τὸν θησαυρὸν τῆς βιβλιοθήκης ταύτης· τὸ 1763 ἔτος ἦτο· τὸ τελευταῖον καθ' ὃ μ' ἔτυχε νὰ μείνω εἰς Ὁξωνιον πλέον τῆς μιᾶς ἢ τῶν δύο ἡμερῶν· εἶχον μεταβῆ αὐτόθι διὰ νὰ ψηφωρῶσω, καθὼς προλύτης, εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐκεῖ πανεπιστημίου, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον εἰσέτι συμπληρώσῃ τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου, ἡ περίστασις αὕτη ἠδύνάτο νὰ δώσῃ εἰς τὸ κοινοῦσιον ἀφορμὴν εἰς συζητήσεις, ἂν μέγας ἀριθμὸς ψήφων, μὴ ὑποκειμένων εἰς ἀντιβῆρητιν, δὲν ἀπέτει τὴν πλειονοψηφίαν ἀνεμφισβήτητον. Κατὰ τὸ ἔτος λοιπὸν τοῦτο περιέπεσεν εἰς τὰς χεῖρας μου τὸ πῶνημα τοῦ Πρείστλεϋ, καὶ, ὅπως αἰ ἔχῃ, ἡ ἀνάγκη αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀπορήγματος, ἐστερέωσαν ὀριστικῶς τὰς περὶ δημοσίου καὶ ἰδιωτικῆς ἠθικῆς ἀρχάς μου· ἐξ αὐτοῦ ἔλαβον τὸν τύπον καὶ τὴν ἀρχὴν, τὰ ὁποῖα μετέπειτα περιέδραμον ὅλον τὸν κόσμον. Ἀλλὰ τὸ ἀνεγνώστα, ἀνεκράξα κυριεθεῖς ὑπὸ χαρᾶς, ὡς ὁ Ἀρχιμῆδης ὅτε ἀνεκάλυψε τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς ὑδροστατικῆς, εὕρηκα!!»

Τὸ πρῶτον σύγγραμμά διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ Βένθαμ ἀπεκάλυψε τὰς ιδέας του, ἐφάνη ἀνωνύμως τὸ 1766, φέρον ἐπιγραφὴν. Τεμάχια περὶ Κυβερνήσεως. Τὸ φυλλάδιον τοῦτο πλεμῶν τὰς ἀρχὰς τοῦ Βλάκστωνος προετίθετο νὰ ἀντικαταστήσῃ ἀντὶ τοῦ συστήματος τοῦ ἀρχικοῦ συμβολαίου τὴν ἀρχὴν τῆς ὠφελείας· δι' αὐτοῦ ὁ Βένθαμ ἐφάνη πολὺ ἀνώτερος τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ εὐτύχησε νὰ ἴδῃ τὸ ἔργον του ἀποδιδόμενον εἰς τοὺς δασυσημοτέρους διδασκάλους τῆς ἐποχῆς του. Ἐκτοτε ἐπεδόθη δι' ὅλης τῆς μικρᾶς ζωῆς του μὲ ἀκόματον ἐπιμονὴν εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ δικαίου· Ἀπὸ τοῦ 1784 μέχρι τοῦ 1788 περιήλθεν ὅλα τῆς Εὐρώπης τὰ κράτη, ἐξετάζων

τάς διαφύρας· αὐτῶν νομοθεσίας Ἐταλείασε δὲ τὸ στάδι-
όν του, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἰδίων μαθητῶν, τὸ 1832, ἀφοῦ
ἐνητολογήθη εἰς ἄπειρα ἔργα καὶ ἐξέδωκε μέγαν ἀριθμὸν
συγγραμμάτων. Ἀποθνήσκων ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ καὶ
αὐτὸν τὸν νεκρὸν του χρήσιμον εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς
ἀληθείας μεθ' ἧς εἶχε συνδέσῃ ὅλας τὰς ἰδέας του, καὶ ἧς
ἀπετέλει τὸ σύμβολον τῆς πίστεώς του. Ὅταν ἤσάν' ἡ
δὲ ἐπληρώσασε τὸ τέλος του, ἐκάλεσε πλησίον αὐτοῦ τοὺς
σταθερωτέρους τὸν χαρακτήρα φίλους του, καὶ λαῶν πρὸ
αὐτῶν τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θέλουσιν ἐκτελέσῃ τὴν ὁποῖαν
ἔμελλε νὰ τοῖς ἐμπιστευθῇ θελήσιν του, καταβάλλοντες
πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ὑπερνικήσωσι τὰς ἁποίας τυχὼν ἤθε-
λον πρὸς τοῦτο ἀπαντήσῃ δυσκολείας, ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς,
ὅτι διὰ τῆς διαιθήκης του εἶχε διατάξῃ νὰ μετακομισθῇ ὁ
νεκρὸς του εἰς τὸ Ἀνατομικὸν Ἀμφιθέατρον διὰ νὰ ἀνατυπῆ
καὶ χρησιμεύσῃ εἰς πειράματα ἰατρικὰ. Ἐπομένως ὁ
νεκρὸς μετήχθη τὴν 11 Ἰουνίου, 1832, εἰς τὴν ἐν Wel-
lstreet σχολὴν τῆς ἰατρικῆς, ὅπου ὁ δόκτωρ South—
Wood—Smith, ἰατρὸς αὐτοῦ, ἐξεφώνησε λόγον καταθέ-
ξαντα ὅλην τὴν ὀμύγυριν· ἡ δὲ ἀνατομὴ τοῦ νεκροῦ ἐγένετο
τὴν ἐπιούσαν.

Ὁ Βένημ περὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπεφόρτισε τὸν Ἰωάν-
νην Β. βριγγ, τελευταῖον συνεργάτην του νὰ ἐκδώτῃ διὰ
τοῦ τύπου ἅπαντα ὅμοι τὰ συγγράμματα αὐτοῦ, ὡς καὶ τὰ
μήτω δημοσιευθέντα τῶν ὁμοίων τῷ παρίδωκε τὰ χειρό-
γραφα. Ὁ ἀνὴρ αὗτος, ὅστις μετὰ τοσούτης βαθυνοίας
ἦν ὄνεν ἐν ἐκείνῳ τὴν εἰς ὑψιστον θαμνὴν δύναμιν τοῦ ἀναλύ-
ειν, ὑπολογίζεσθαι καὶ μετ' αὐτῆς ἄκριβειας κατέκαστα
κατ' ἰδίαν κατατάττει, ὅστις κρατῶν ἀναχειρᾶς τὸν δικ-
βήτην, τὴν σμίλιν καὶ τὸ μικροσκόπιον ἐπεσκεπίετο ὅλα
τῆς νομοθεσίας καὶ τῆς ἠθικῆς τὰ μέρη, δὲν ἠδύνατο μ'
ὅλα ταῦτα νὰ ἐκφράξῃ τῆς σκέψεις του μὲ γλαφυρὸν καὶ
εὐληπτον τρόπον, κατάλληλον νὰ ἐλκίῃ καὶ συνάμα νὰ
φωτίξῃ τὸν ἀναγνώστην. Ἔχων μέγαν πρὸς τὴν μελέτην
ὄργασμὸν, δὲν ἔγραφεν εἰμὴ μὲ ἀφόρητον ξηρότητα, μὴ
παρέχουσαν εἰς τὰς ἰδέας του μήτε σύνδεσμον μήτε εὐρί-
νεται. Οἱ διαλογισμοὶ του ἐφρίπτοντο ἐπὶ τοῦ χάριτος χω-
ρὶς ταξιν καὶ μεθόδον ὡς εἴρχοντο εἰς τὸν νοῦν του, παρε-
διδόντο δ' ἐπειτα εἰς κάλαμον ξεικλόν, ὅστις ἀνελάμβανε
τὸ ἔργον τοῦ κατατάττειν καὶ περικοσμεῖν αὐτοὺς μὲ τὴν
πρέπουσαν τοῦ ὕφους περιβολήν. Ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ πρέσβυς

τῆς Γαλιῆς Κ. Δουμῶν, ἐπιστήμιος αὐτοῦ φίλος ἐξέδωκε
γαλλιστὶ τὴν περὶ πολιτικῆς νομοθεσίας
πραγματείαν, τὴν περὶ ποινῶν καὶ
ἀμοιβῶν θεωρίαν, τὴν τακτικὴν τῶν πολι-
τικῶν συνελεύσεων καὶ τῶν πολιτικῶν
σοφισμάτων· καὶ τὴν περὶ δικαστικῶν ποι-
νῶν πραγματείαν. Χρεωστῆται δὲ μεγίστη εἰς
αὐτὸν χάρις, διότι ὑπῆρξε πιστὸς τῶν δογμάτων τοῦ Βένημι
διερρηγνός, καὶ ἠδυνήθη νὰ τὰ καταστήσῃ κοινὰ, ἐκθέσας
αὐτὰ μὲ τρόπον εὐκόλυνον τὴν κατάληψιν καὶ σπουδὴν
των· τὸ αὐτὸ κατώρθωσε καὶ ὁ Κ. Ἰωάννης Βόβριγγ.

Ὁ Βένημ ἠκουάζεται διὰ τὰς εὐρεῖς ἰδέας του, ὅχι ὡς
φιλόσοφος, ἀλλ' ὡς νομικός. Αἱ βῆσεις τοῦ συττήματός
του εὐρίσκονται ἐκτεθειμέναι εἰς δύο κύτους πονήματα, ἐκ-
δοθέντα εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὰ τέλη τοῦ σταδίου του.
Ἡ εἰσαγωγή εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς νομοθεσίας
δημοσιεύεσθαι τὸ 1789, καὶ ἡ Λοιτολογία, δημοσιευθεῖ-
σα, μετὰ θάνατον αὐτοῦ τὸ 1834 ὑπὸ Ἰωάννου Βόβριγγ,
μετενεχθεῖσα δὲ εἰς τὸ Γαλλικὸν ὑπὸ τοῦ Βενικλίν Λαρό-
χου, περιλαμβάνουν ὅλην τὴν θεωρίαν τῶν δογμάτων τὰ
ὅποια ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ὠρελείας παρήγαγεν. Ὁ Βένημ
ὡς ὁ Ὄβρις κινεῖται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης, ὅτι τὸ μόνον
τοῦ ἀνθρώπου τέλος εἶναι τὸ εὖ ζῆν, καὶ αἱ ὅλαι αἱ πρά-
ξεις αὐτοῦ ἤθελον εἶσθαι ἐντελῶς ἀδιάφοροι, ἂν δὲν εἶχον
τὴν ιδιότητα νὰ παρέχωσιν ἠδονὴν ἢ ὀδύνην. Δὲν εὐρίσκει
εἰς τὸν ἀθροῦσον ἄλλα ἐλατήρια ἐκτὸς τῆς αἰσθητικότητος
καὶ τῆς συμπαιδείας. Ἐπιζητεῖ τὴν ἠδονὴν καὶ ἀποφεύγει
τὴν ὀδύνην, ἰδοὺ ὁ πρὸς τὸ ἄσος τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ σκοπὸς
τοῦ βίου του. Πᾶσα ἠδονὴ εἶναι τι ἀγαθόν καὶ πρέπει
νὰ τὴν ἐπιζητῶμεν, πᾶσα ὀδύνη εἶναι δεινόν τι καὶ
πρέπει νὰ τὴν ἀποφεύγωμεν. Πᾶσα πράξις παρέχουσα
ἠδονὴν εἶναι καλὴ, ἐμπιούσα δὲ ὀδύνην εἶναι κακὴ. Ὁ δια-
τεινόμενος ὅτι πράξις τις εἶναι κακὴ πρέπει ν' ἀποδείξῃ
ὅχι μόνον ὅτι ἐξ αὐτῆς προκύπτει δεινόν τι, ἀλλὰ προσέτι
καὶ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ δεινοῦ τούτου εἶναι ἀνώτερον τοῦ ἐξ
αὐτῆς παραγομένου ἀγαθοῦ. Πᾶσα πράξις τῆς ὁποίας τὰ
ὀδυνηρὰ ἀποτελέσματα εἶναι μικρότερα παρὰ τὰ ἠδονικά,
εἶναι καλὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ καθ' ὃ ἡ ἠδονὴ ὑπερβαίνει τὴν
ὀδύνην. Ἐντεῦθεν τὸ ἔργον τῶν ἠθικολόγων καὶ τῶν νομο-
θετῶν δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἄλλον σκοπὸν εἰμὴ τὴν διεύθυνσιν
τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ μείζον τῆς εὐδαιμονίας ποσόν.

Ἀπὸ ἔθετε τὰς ἀρχὰς ταύτας ὁ Βένθξιμ κίμνει χρῆσιν, ἠθικῆς τινος ἀρθητικῆς διὰ τῆς ὁποίας δίδει τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν πόνων (peines) τὸ μέτρον. Ἡ ἀξία τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν πόνων δύναται κατ' αὐτὸν νὰ ἐκτιμηθῆ, λόγῳ τῆς ὀξυτήτος αὐτῶν, τῆς διαρκείας, τῆς βεβαίότητος, τῆς ἐγγύτητος καὶ τῆς ἐπιτάξεως. Ἡ ἡδονὴ καὶ ὁ πόνος δύναται νὰ ᾖναι, ἤτοι γόνιμοι ἢ ἀγονοί· ἡδονὴ τις δύναται νὰ ᾖναι γόνιμος ἡδονῶν ἢ πόνων, ἢ καὶ ἀμφοτέρων συνάμα· ἐπίσης πόνος τις δύναται νὰ ᾖναι γόνιμος ἡδονῆς ἢ πόνου, ἢ καὶ ἀμφοτέρων συνάμα. Ὄθεν τοῦ μὲν ἠθικολόγου τὸ ἔργον συνίσταται εἰς τὸ νὰ διασταθμῆσθ' καὶ, κατὰ τὸ ἐξαγόμενον αὐτῶν νὰ δικηρῆσθ' τὸν κανόνα τὸν ὁποῖον πρέπει ν' ἀκολουθῶμεν· τὸ δὲ τοῦ νομοθέτου, εἰς τὸ νὰ μεταχειρισθῆ τὰς ἡδονὰς καὶ πόνους διὰ νὰ διευθύνῃ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν προέθετο ὄρον.

Μετὰ ταῦτα ὁ Βένθξιμ ἐπιχειρεῖ τὴν εἰς κλάσεις διαίρεσιν τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν πόνων, μεθ' ὃ καταγίνεται περὶ τὸ ἰσοζύγιον αὐτῶν, καθ' ὅσον δύναται νὰ ἐμφανισθῆ εἰς σημαντικὴν τινα τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου μερίδα. Ἡ λέξις εὐημερία, σημαίνει τὴν ὑπὲρ τῶν ἡδονῶν πλάστιγγα· κακοδαιμονία δὲ τὴν ὑπὲρ τῶν πόνων. Τελευταῖον ἐξετάζει ἐν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἔχει μέγχι εἰς τὸ σύστημα τοῦ διαφέρειν. Λαμβανομένης καθ' ὅλου τῆς ἀνθρωπότητος, πρὸς ποῖον μέρος κλίνει ἡ πλάστιγγη; Ἡ ποσότης τῶν ἡδονῶν ὑπερτερεῖ τῆς ποσότητος τῶν πόνων; Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐνδιατριψῆ εἰς λεπτομερείας λύει τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα, ἐνκντὸν τῆς γνώμης τοῦ Μουπερτουῖς (1), ὑπὲρ τῆς εὐημερίας. Αὐτὴ μόνη καθ' ἐκυτὴν ἢ ὑπαρξίς ἡμῶν εἶναι, λέγει, ἀποχρῶσα ἀπόδειξις ὅτι ἡ ἡδονὴ ὑπερχει εἰς τὸν πόνου καθότι μικρὰ ποσότης πόνου ἀρκεῖ νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν ὑπαρξίν. Ἡ σπάνις τῆς αὐτοχειρίας ἀποδεικνύει ἀρκούντως ὅτι ἀνγκλιζομένῳ τοῦ ὅλου ἡ ζωὴ εἶναι τι ἀγαθόν· ἂν εἶχεν ἄλλως τὸ ἀνθρώπινον γένος ἤθελε θυσιασθῆ καθ' ὁμάδα. (2).

(Ἀκολουθεῖ.)

22 ΗΜΕΡΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

(Συνέχεια ἀπὸ τὰς Σελ. 92, 105, 124, 139,

152. καὶ τέλος αὐτῆς)

Τὴν 23. ὑπεχρεώθην νὰ ὑπάγω καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τὰ Λιβάδια, ὅπου ἐτέρασα ὀλόκληρον τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἡ θέσις αὕτη ἔχει τὰ δευτερεῖα ἀπ' ἐκείνην τοῦ Κάμπου, καὶ ὑπάρχει μὲν ἰκανὴ συνάμιλλα μεταξὺ τῶν ἐνοικούντων εἰς τὴν θέσιν ταύτην πρὸς ἐκείνους τοῦ Κάμπου· ἀλλ' οἱ τοῦ τελευταίου, ἴσως ἕνεκα τῆς ἀφθονίας τῶν μέσων, ἔχουσι τι μεγαλοπρεπέτερον ἐντὸς τῆς περιφερείας αὐτῶν. Ἐκτεινομένη δὲ ἡ θέσις αὕτη εἰς ἕξ περίπου μίλλια Ἀγγλικὰ παρέχει τὸν μεγαλύτερον τῆς Νήσου στολισμὸν, ὅστις ἐκθαμβώνει τοὺς διαπλέοντας τὸ δυτικὸν μέρος αὐτῆς. Γενικῶς ὅμως, θεωρῶν τις καὶ τὰ δύο ταῦτα μέρη, ἐξάγει ἀπὸ τὴν μονοειδῆ καὶ μεγαλοπρεπῆ τεκτονικὴν τῶν λεγομένων Πύργων, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν ἐξίχρετον καλλιέργειαν καὶ περιποίησιν τῶν ἐκτεταμένων περιβολίων, ὅτι ὁ λαὸς ἐκεῖνος τῆς Χίου, εἶχεν εὖρει κάλλιστα τὴν ὁδὸν τοῦ εὐζην. Ἐπειδὴ, εἰς τὴν ζωνὴν ἐκείνην δὲν φαίνεται πλέον ἀπλῆ σπατάλη, οὐδὲ ἡ περιβόητος Ἀσιατικὴ μαλθακότης· ἀλλὰ μίαν ἐξαισίαν πολυτέλειαν, ἣτις ἐγεννᾶτο ἀπὸ τὴν φιλέργειαν, ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν καὶ ἀπὸ τὰ αὐστηρὰ ἤθη· καὶ ἣτις, ὁπόταν εἶναι συνέπειαι τῶν ἠθικῶν τούτων προτερημάτων, καθίσταται εἰς τὰς κοινωνίας πάντοτε δικαία καὶ λογικὴ.

Τὴν 24 παρουσιασθείτης εὐεργίας διὰ Σύρον, ἀπεφθασισα ν' ἀναχωρήσω. Καὶ ἀπρὸς διέθετα καλῶς τὰ περὶ τοῦ ταξιδίου μου, ἔσπευτα νὰ παρητηρήσω καὶ τὰ περὶ τῆς πόλεως.

Ἐν πρώτοις λοιπὸν ὑπῆγον πρὸς τὸν Σ. Μητροπολίτην Χίου ἅγιον Σωφρόνιον, παρὰ τοῦ ὁποίου ὄφελω ν' ὁμολογήσω ὅτι ἐδέλθην μὲ πατρικὴν εὐνοίαν. Συνδιαλεχθεὶς δὲ ἰκανὴν ὄρον μετὰ τοῦ ἱεροῦ τούτου προσώπου, ἔμαθον τὰ περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Νήσου κατατημάτων, καὶ μάλιστα περὶ τῶν ἐν τοῖς χωρίοις ἀλληλοδιδακτικῶν σχολίων, τὰ ὁποῖα, ἕνεκα τῆς γινομένης ἐκ μέρους τῶν κολυβοδιδασκάλων ἐπ' αὐτῶν καταδρομῆς καὶ βραδιουργίας, φέρουσι συχνὰ εἰς ἀνησυχίαν καὶ τὸν Σ. Μητροπολίτην κατὰ τὴν κοινότητα τῆς Χίου. Μεταξὺ 66. χωρίων ἰκανῶς

(1) Ὅρα τὸ περὶ ἠθικῆς φιλοσοφίας δοκίμιον αὐτοῦ, Κεφ. 2, ἐπιγεγραμμένον οὕτως. Ὅτι εἰς τὴν συνήθη ζωὴν τὸ πᾶν τῶν δειγνῶν εἶναι τοῦ πρὸς τῶν ἀγαθῶν ἀνώτερον.

(2) Ἀεοντολογία, τομ. 1, Κεφ. 5.

εμπορούντων, μόνον δώδεκα ἀλληλοδιδασκτικά σχολεία ὑπάρχουσι, τὰ ὅποια μὲ πολλὴν δυσκολίαν διατηροῦνται καὶ τῶν ὁποίων ἡ σύστασις, κατὰ τὴν ὁμιλογίαν πολλῶν ἀξιοπίστων κατοίκων τῆς Νήσου, χρεωστεῖται κατὰ μέρη μέρος εἰς τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὸν ἄσκον ζῆλον τοῦ Σ. Μητροπολίτου. Οἱ τοιοῦτοι πνευματικοὶ πατέρες, εἶαι τῶν ὄντι ἀξιοὶ ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ.

Νομίζω προσέτι, ὅτι ὁ τοιοῦτος ζῆλος ἔπρεπε νὰ φλέγη ὅλων τῶν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Ἐπικρατείᾳ πνευματικῶν ἡμῶν πατέρων τὰς ψυχὰς, κατὰ τὸν παρόντα μάλιστα Αἰῶνα, καθ' ὃν ἔχουσιν ὡς πρόσφατον παράδειγμα αὐτὸν τὸν Νέον Σουλτάνον, ὅστις ἔδωκεν ἰκανὴν βεβήρητα εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς παγοτιμίου πολιτικῆς, καταγινομένης παραδόξως πως νὰ πολιτίσῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διοικουμένους λαούς: καὶ ὅστις ἔδωκε τάσιν εἰς τὴν ἐπικρατείαν του, περιλαβῶν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐποψίν τοὺς κατοίκους αὐτῆς, καὶ θεωρῶν αὐτοὺς ἴσους ὑπηκόους.

Βαθεῖαν ἐντύπωσιν μ' ἔκαμεν περιστατικὴν τ, τὴ ὁτοῦν μοι ἐδιηγήθησαν ἐν Μιτυλήνῃ, ὅταν ἡ Α. Μ ὑτῆγε πρότινων μηνῶν εἰς τὴν Νήσον ἐκείνην ἡ Ἰπεδέχθη, » λέγουσιν, ἀπὸ τοὺς παῖδας τῶν σχολείων ἀμφοτέρων τῶν » γενῶν, ὅτινες μὲ τὰς δάφνας καὶ τὰς μυρτίνους εἰς τὰς » χεῖρας, μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς ὁμοιομόρφου λευκῆς σολῆς, καὶ μὲ διαφόρους ῥόδους διήγειρον μέγαν ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸν Νέον Σουλτάνον! » Τοιαύτη ὑποδοχὴ εἶναι τῶν ἀξιοπρεπεστάτη δι' ἕνα Ἀυτοκράτορα τῆς Ἀσίας, καὶ συμβιβάζεται πολιτικώτατα μὲ τὴν τάξιν τῶν Ἡγεμόνων καὶ Βασιλέων τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ νεαρὰ αὐτοῦ ἡλικία τὸν ἐφευκεί.

Μετέπειτα διευθύνθη εἰς τὰ σχολεία τῆς πόλεως, ἐπισκεφθεὶς κατὰ πρῶτον τὸ κεντρικὸν Ἀλληλοδιδασκτικὸν ἐμπριέχων 170 μαθητὰς καὶ διευθυνόμενον ἐτιμελῶς ὑπὸ τοῦ Κ. Ἐμμνουήλ Βερύση, ἀνδρὸς φιλομούσου, ὅστις χαίρει γενικὴν εὐνοίαν μεταξὺ τῶν κατοίκων, ἕνεκα τῆς ἀμέμπτου αὐτοῦ διαγωγῆς, καὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ φωτισμοῦ εἰς τὴν Νήσον ἐνεργειῶν του.

Ἡ Κοινότης λοιπὸν τῆς Χίου, ἔχουσα τριμελῆ Ἐφορίαν, διατηρεῖ εἰς τὴν πόλιν Β. Σχολεία: ἦτοι, δύο ἀλληλοδιδασκτικὰ τῶν ἀρρένων· δύο δημοῶ τῶν Κορασίων, καὶ ἐν Ἑλληνικῶν μὲ δύο Ἑλληνοδιδασκάλους Νέους, καὶ μὲ ἕνα τῆς Γαλλικῆς διζλέκτου, τὸ ὅποιον πρέπει κατὰ φυσικὸν λό-

γον νὰ θεωρηθῇ ὡς κεντρικὸν Καίσατλημα τῆς ἐκπαιδευσεως.

Ἄν καὶ οἱ νέοι διδάσκαλοι τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου Σχολείου εἶναι ἀρκετὰ ἐπιμελεῖς, δὲν δύναμαι ὅμως ποτὲ νὰ εἶπω ὅτι τὸ σχολεῖον τοῦτο ἔχει τὸν τύπον ἐνὸς Γυμνασίου. Ἡ Χίος σήμερον εἶναι ἰκανὴ νὰ ἔχη συστηματικὸν Γυμνάσιον, καὶ ὀφείλουσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς νὰ ἐνεργήσωσι προθύμως ὑπὲρ τῆς συστάσεως ἐνὸς τοιοῦτου ἐκπαιδευτηρίου. Δαΐς συν σήμερον ἀπὸ 65. χιλιάδας ψυχῶν, δημοκλήρον, καὶ ἐνεργητικῶς, ὅστις ἔχει περίπου ἑπτὰ ἑκατομμύρια γροσίων τακτικῶν ἐτήσιον εἰσόδημα, νομίζω ὅτι ἔπρεπε νὰ θυσιάζωσιν ἐν μέρος ἐκ τῆς ἀπολαυτῆς αὐτῶν εἰς ἀνεγερσιν ἐκπαιδευτικῶν κατασκευῶν. Νομίζω, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη μεταξὺ αὐτῶν εἰς Γυμνασίῳ μὲ ὑψηλὴν παιδείαν, μὲ διδασκαλικὴν πεῖραν καὶ μὲ βαθεῖαν σίνησιν, ὅστις νὰ δώτῃ εἰς τὸ Γυμνάσιον τοῦτο ὀργανισμὸν κατάλληλον εἰς τὴν Νήσον, καὶ σχετικὸν πρὸς τὰ χωρία καὶ πρὸς τὰ περίρηξ αὐτῆς μέρη: ἦτοι, τοιοῦτον ὄργανισμὸν, ἀπὸ τῶν ὁποίων νὰ μὴν ἐλλείπεται ἄλλο μεταξὺ τοῦ Γυμνασίου καὶ τῶν λοιπῶν σχολείων, εἰμὴ ἡ ἔκτασις τῶν ἀποστημάτων καὶ ἡ κλιμακιοδῆς διαφορὰ τῶν διδασκομένων μαθημάτων.

Ὅτι καὶ ἂν μὲ εἶπῃ τις εἰς τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις μου, τὸν ἀπαντῶ, ὅτι ἡ Παιδεία εἶναι τὸ μόνον μέσον τὸ ὁποῖον ὀφείλει ἰδίως τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν κοινωνίαν· τὸ ὁποῖον δύναται νὰ κανονίῃ καὶ νὰ ἐπεκτείνει πᾶν ἐπιχειρημα αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον προοδεῖ ἐν γένει τὰς Πόλεις καὶ τὰ ἔθ.η. Τὸν ἀπαντῶ πρὸς τούτους, ὅτι, ἂν ποτὲ ἡ Χίος, ἔφθασεν εἰς ἰκανὸν βηθμὸν πλοῦτου καὶ εὐτυχίας: ἂν οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶχον εὖ·εἰ ὀρεῖ τινὰ πολιτισμοῦ, καὶ τ.ε ζῶντες ὑπὸ δεσποτικῆν Ἐξουσίαν: ἂν οὗτοι καταστροφέντες ἐξ ὀλοκλήρου, ἠδυνήθησαν ν' ἀνακτῆσωσι καὶ πάλιν εἰς μεγαλητέραν τάσιν τὴν ὑψηλὴν αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν (1): καὶ ἂν τέλος πάντων τὸ διασκορπισθὲν εἰς διάφορα μέρη τοῦ Κόσμου ἐκείνο σῶμα τῶν πολιτῶν, καθίστα-

(1). Σημειωτέον, ὅτι δὲν ἐνωῖ ἐνταῦθα νὰ κολακεύσω τὴν φιλαυτίαν τινῶν μικρονῶν καὶ ποταπῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τούτων, οἵτινες θεωροῦσιν εἰς ἑαυτοὺς ὡς ἡθικὸν προτέρημα τὴν φ λ υ ρ ί α ν καὶ τὰ ἐμπαίγματα, ἐγκαυχόμενοι μόνον εἰς τὴν ἡρᾶν ἐκφρασίαν: «Χίος ἡμεῖς!» Ἀλλὰ νὰ παραστήσω τὰς διεσπαρμένους εἰς διάφορους τόπους πολλὰς ἐξαιρετικὰς χιακῆς οικογενεῖας, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὕρισται τις τὴν πραγματικὴν εὐγένειαν ὅ ἐστιν, ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡ Ἀρετὴ, τὰ χρηστὰ ἦθα καὶ ὁ πολιτισμὸς μορφῶσιν.

ται σήμερον κατὰ γενικὴν ἐπιφάν διαφιλονεικούμενον μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔθνων ὡς πρὸς τὸ ἐμπορικὸν αὐτῶν πνεῦμα καὶ τὴν ἱκανότητά: ὁρεῖται εἰς τὴν τότε τακτικὴν αὐτῶν ζωὴν, ἣτις ἐρυθμίζετο διὰ τῆς αὐστηρότητος τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, εἰς τῶν ὁποίων τὴν διατήρησιν καὶ πρόδον ἐβουλόζον ἀφθόως. Τὸ ἀξιόλογον ἐκεῖνο Γυμνάσιον, τὸ ὁποῖον ὡς φεινὸς ἀστὴρ διεύθυνε τακτικῶς τὰς λαμπράς αὐτοῦ ἀκτῖνας καθ' ὅλας τὰς γωνίας τοῦ Τύπου, ἐγέννητε τὴν ὑπεριχὴν εἰς τοὺς κατοίκους ἐκείνους.

Πρέπει λοιπὸν καὶ οἱ νῦν κάτοικοι τῆς Χίου ὄχι μόνον νὰ μὴ φεΐδωνται νὰ ἐξοθεύωσιν· ἀλλὰ καὶ νὰ ἐνεργῶσιν ὑπὲρ τοῦ φωτισμοῦ αὐτῶν μὲ κάποιον ἰδιαιτέρον ζῆλον, στοχαζόμενοι, ὅτι τὰ πλοῦτοι καὶ οἱ βαθεῖοι στεροῦνται τῆς ἀληθινῆς λαμπρότητος, ὅταν ἐκλείπῃ ἀπ' αὐτῶν ἡ Παιδεία· καὶ ἔχοντες πληρεστάτην παιδείαν, ὅτι μὲ ὀλίγη ἐξοδα θέλουσιν ἀφήσει εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν ἕν μέγα κεφάλαιον, καὶ μὴν κληρονομίαν στερεὰν καὶ ἀνσφαιρέτων.

Τώρα ἔρχομαι νὰ πραγματευθῶ μίαν πολλὰ σκανδαλώδη ιδέαν, τὴν ὁποῖαν θεωρῶ ἀναγκαίαν νὰ περιληθῶ εἰς τὴν παρούσαν μου ἔκθεσιν.

Εἰς πολλὰς μὲ διαφόρους κατὰ τὴν ἐν Χίῳ διειρηθῆν μου συνδιελέξει, ἢ οὐτά τινες ἀντιπεριμένους· μετὰ τῶν ἐκτὸς Χίου, νὰ λέγωτιν: «Τί εἶναι αὐτοί; Χίου.» «Καὶ τί τοῦ, ὑψωσεν εἰς τοσοῦτον πολιτισμὸν καὶ πλοῦτον;» «Ἡ Χίῳς· δηλαδὴ αἱ ἀρεταὶ τοῦ τόπου.» «Ἡ Χίῳς ἄρα ἔχει τὸ ἰδίωμα νὰ γεννᾷ μεγαλοφυῆς καὶ πνευματώδεις ἀνθρώπους.» «Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς εἴμεθα γεννήματα τοῦ τόπου τούτου καὶ μίαν ἡμέραν καλλήτερον ἀπ' αὐτοῦς.» «Ὅθ' γίνομεν, καὶ δὲν ἔχομεν διόλου τὴν ἀνάγκη τῶν.»

Ἐντρέπομαι τῇ ἀληθείᾳ νὰ ἐμβῶ εἰς διηρησμένα: εὐτιμίας τῶν σκῆρᾶ; ιδέας, ἣτις γίνεται καταφανὴς καὶ εἰς τὸν ἀπλούστερον ἄνθρωπον. Διότι, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ καθυποβάλλῃ τις αὐτὴν ὡς ζήτημα μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Χίου, ὑποτιθεμένων τούτων εἰς 65 χιλιάδας, εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἤθελεν εὑρεῖν εἰς τρεῖς ἢ πέντε ὑπερσπιστάς αὐτῆς, οἷτινες, τυφλούμενοι ἀπὸ δοξομανίαν μη ἀνεύονται τὴν ἐπιζήμιον τύχην εἰς τὴν τύχην διαίρειν.

Ἀλλ' ὅτι μὲν τὸ φρόνιμα τῶν κατοίκων εἶναι ἐναντίον τῆς ὀλεθρίου καὶ σκανδαλώδους τλῦτης ιδέας, σποδονύεται σαφῶς ἀπὸ μίαν Ἐγκύκλιον τὴν ὁποῖαν πρὸ καιροῦ ἐβουλοποίησεν ἡ Κοινότης τῆς Χίου πρὸς τοὺς ἐκτὸς Χίου, καθ' ὅτι:

καὶ ἀπὸ ἐπίσημόν τι Ἐγγράφον τῆς νῦν Δημογεροντίας, τὸ ὁποῖον δημοσιεύεται κατωτέρω. Εἶναι δὲ ἐπάναγκες ἐξ ἄλλου μέρους νὰ γίνωνται προσειτικοὶ πρὸς τὰς τοιαύτας σκανδαλώδεις σπερμολογίας, ὑποδεχόμενοι πάντοτε ἐπαξίως τοὺς ἐπισκεπτομένους; τὴν Νῆτον συμπατριώτας τῶν, ὅταν οὗτοι εἶναι ἄξιοι τοιαύτης τιμῆς.

Ἀπιντῶν λοιπὸν ἐν συντόμῳ εἰς τοὺς κρυφοὺς τούτους ἐχθροὺς τῆς Χίου, λέγω, ὅτι ὅσον ἐνεργητικὸς καὶ ἂν ἦναι τις, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ ὑψωθῇ ἐν ὀλίγῳ διαστήματι αἰεὶ μέσων· ὅ ἐστιν, ἄνευ τῆς βοήθειας ἄλλων. Τὸ αὐτὸ δὲ ἀπραλλάκτως ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὰς πόλεις, καὶ εἰς τὰ ἔθνη.

Ἔπεται ἄρα ἐκ τοῦ συλλογισμοῦ τούτου, ὅτι οἱ παῖδες τῶν Χίων, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὸν τόπον εὐκολώτερον καὶ συντομώτερον θέλουσι προάγεσθαι εἰς τὴν πρόδον αὐτῶν, ὅταν εἰς ἕκατον μέρος εὐρίσκωσι συμπατριώτας, πρὸς οὓς δύνανται θάρραλέως νὰ προστρέχωσι, παρ' ὅταν ὑπάγωσιν ἔρημοι πάσης σχέσεως.

Τέλος πάντων, περὶ ἡλίου βρασίεμα ἀποχαριτετήτας τὴν Χίον ἐπεβιάσθη μετὰ τοῦ πλοιαρχοῦ εἰς τὸ πλοῖον, ὅθεν ἐκινήσαμεν πρὸς τὸν διάπλουον μας· διαπλέοντες δὲ καθ' ὅλην τὴν νύκτα μὲ σφοδρὴν ἄνεμον, ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρου περὶ τὴν 9 ὥραν τῆς 25. Ἄμα ἤρχισα νὰ συλλογίζωμαι περὶ καθάρσεως, ἰδοὺ παρουσιάζεται εὐκαιρία διὰ Τεργέστην, ὅπου ἀναγκάζομαι νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὰ ἔργα μου.

Ἐξε λοιπὸν ὑγείαν, ὦ Ἐρμούπιλις! ἦτις μίαν δύνασιν νὰ παρηγορῆς μὲ τὸ εἰρηνικὸν καὶ προδευτικὸν σου πνεῦμα τὴν διαβαίνοντα τὴν Ἑλλάδα περιηγητήν. Τὰ ἐκπαιδευτικὰ σου καταστήματα, ἡ ἐμπορικὴ ἱκανότης καὶ ὁ πολιτισμὸς τῶν κατοίκων σου, ὄχι μόνον σὲ κατασταίνουν ἐφάμιλλον πρὸς τὰς ἄλλας ἐμπορικὰς πόλεις τοῦ Κόσμου, ἀλλὰ καὶ πρωτίστην μεταξὺ τῶν ἡμετέρων. Ἔχε δὲ πάντοτε ὑπ' ὄψιν, ὡ ἐπίσημος τῆς Ἑλλάδος πόλις, ὅτι ὡς ταῦτα αὐτῆ, ἔχεις τὸ πρῶτιστον καθῆκον τοῦ νὰ συνεργῆς εἰς τὴν πολιτικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους· καὶ ὀφείλεις νὰ ἐξασκῆς πᾶν ἠθικὸν καὶ λογικὸν μέσον πρὸς ταῦτα, γινομένη αὐστηροτέρα καὶ πλέον ἐπάγρυπνος εἰς τοὺς ὀλίγους δημαγωγούς σου, οἷτινες πάντοτε κατεχράσθησαν τὴν ἀπλόγητά σου, ὡθήσαν· ἐς σε πολλάκις εἰς κινήματα ἄτοπα καὶ ὀλέθρια! Καὶ σὺ ὦ Ἑλλάς! γλυκυτάτη καὶ ὀλέθρια!

Πατρίς, ἔχε υγιέν! . . . Ἡ ἀηδία, τὴν ὁποίαν μ' ἐμπνέει ἡ ἰδιοτέλεια καὶ ἡ ἀπειρία τῶν πολιτικῶν σου, μὲ κάμνει νὰ παραιτῶ εὐχαρίστως τὸν λαμπρὸν σου ὀρίζοντα· ἀλλ' ἡ ἰδέα τοῦ εὐτυχοῦς σου μέλλοντος μὲ ἀναζωπυροῖ πάντοτε. Ἡ μὲν ἱστορία, ὦ Πατρίς μὲ διδάσκει, οἱ κανόνες ἔθνος δὲν ἦλθεν ποτὲ εἰς τόσον εὐτυχῆ πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη περιστάσιν, εἰς ἣν εὐρίσκεται ἤδη· τὸ δὲ αἶσθηλα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς θρησκείας, τὰ ὁποῖα πανταχοῦ ἐνόησαν καὶ συσφίγγουν τὰ τέκνα σου, μὲ θεσπιοῦν σταθερῶς περὶ τῆς μελλούσης εὐτυχίας σου! . . . Ἐξε λοιπὸν υγιέν, ὦ γῆ εὐδαιμονεστάτη!

Ἐν τῷ Διμένι τῆς Σύρου, τὴν 25 Ἀπριλλίου, 1846.

Γ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ.

Τὴν 14. Ἰουνίου 1846. Ἐκ Χίου.

Κόριε

Εὐχαρίστως ἀπαντῶμεν τὴν ἀπὸ τὰ 22 τοῦ παρελθόντος φιλικῆν σας, συνδυεμένην μὲ ὅσα τὸ φιλόμουσον αἰσθημά σας ὑπὲρ τῆς δυστυχησάσης βιβλιοθήκης, αὐτοπροαιρέτως ἐδώρισατο.

Φίλε, οἱ ἐκ τῆς κοινῆς μας καταστροφῆς ἐπανελθόντες εἰς τὴν πατρίδα, μόλις ἐπατήσαμεν τὸ ἔδαφός της, γυμνοὶ, ἀστεγὰ, ἀπροσάτεστοι, καὶ ἀμέσως ἠτιθάνθημεν τὴν ἀνάγκη τοῦ ν' ἀνεγείρωμεν τοὺς κατηδαφισθέντας πατρῶους Νεοῦς, τὰ Νοσοκομεία καὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ μας καταστήματα, τὰ ὁποῖα καὶ ὑμεῖς ἐπέσκεύθητε· ἀλλὰ καθ' ὅλα εἴτε ἀδύνατοι, εὐρισκόμεθα πολὺ μακρὰν τῆς προτέρας τῆς δόξης. Τὰ κοινὰ καταστήματά μας ἄπορα, ἡ βιβλιοθήκη μας πετωχὴ, ἡμεῖς ἀδύνατοι προστρέχομεν πάντοτε εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν ἐκτὸς τῆς πατρίδος συμπολιτῶν μας, οἵτινες πολλάκις τὴν φωνὴν μας εἰσήκουσαν, καὶ ἡμεῖς ὡμολογήσαμεν δημοσίως τὰς χάριτας. Συγκατατάττοντες δὲ καὶ ὑμᾶς εἰς τὴν σειράν ἐκείνων ἐπιθυμοῦμεν τὸ παράδειγμα σας ν' ἀκολουθήσωσι καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς πατρίδος μας συμπολιτῆται μας καὶ ὅσοι τῶν ἄλλων κεντούμενοι ἀπὸ εὐ-

γενῆ αἰσθημὰ ἐπιθυμοῦν νὰ συνεργήσωσιν ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῶν κοινῶν μας καταστημάτων. Ὑγιαίνε!

Οἱ ἔφοροι

N. Z. Σκαμβῆς.

Ἰω. Θ. Πετροκόκκινος.

M. Γ. Σιλβάγος.

ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΙΑΣ.

. Ἡ μεγάλη ἀξία τῆς λογικῆς καλλιέργειας εἶναι ἄλλη δυνατὴ αἰτία, ἥτις μᾶς βιάζει νὰ δίδωμεν προτοχὴν εἰς τὴν ἀνάγκωσιν. Ἐπειδὴ, τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατὰ πρώτην προσβολὴν διακρίνει τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τὸ ἄλογον ζῶον; Ἡ Παιδεία. Τί χαρακτηρίζει τὴν μεγαλητέραν διαφορὰν μεταξὺ τῶν φωτισμένων καὶ βαρβάρων ἐθνῶν; Ἡ Παιδεία. Τί σχηματίζει τὴν πρωτίστην διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐφ' εὐρίσκονται εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν συναναστροφὴν; Ἡ Παιδεία. Τί ὕψωσε τὸν Φραγκλίνον ἀπὸ τὴν ταπεινὴν ἐκείνην θέσιν τῆς τυπογραφικῆς τεχνολογίας εἰς τὰς πρώτας τιμὰς τῆς πατρίδος του; Ἡ Παιδεία. Τί ἐπέφερε τὸν Σιάρμον ἀπὸ τὴν τράπεζαν τοῦ σανδαλοποιῦ, καὶ ἀφοῦ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς τὸ νομοθετικὸν σῶμα, τὸν ἤξωσε νὰ εἰσκηνοσθῇ ἡ φωνὴ του μεταξὺ τῶν πλέον σοφῶν καὶ πεπαιδευμένων τοῦ ἔθνους του; Ἡ Παιδεία. Τί ὕψωσε τὸν Σίμπσονα ἀπὸ τὴν ὑφαντικὴν τέχνην εἰς μίαν θέσιν μεταξὺ τῶν πρώτων μαθηματικῶν; καὶ τὸν Φρέγκελ, ἀπὸ δυστυχοῦς τινος στρατιώτου παιδάβλου τέκνον, εἰς μίαν θέσιν μεταξὺ τῶν πρώτων ἀστρονόμων; Ἡ Παιδεία. Ἡ Παιδεία εἶναι δύναμις. Αὕτη εἶναι τὸ ἀνίκητον ὄπλον τοῦ φιλοσόφου. Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἀλχημικὴ, ἥτις μεταβάλλει ὅ,τι ἐγγίζει εἰς χρυσοῦν. Αὕτη εἶναι τὸ σκῆπτρον, τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει τὴν κυριότητα ἐπάνω εἰς ὅλην τὴν φύσιν. Αὕτη, τέλος πάντων, εἶναι τὸ κλειδί, τὸ ὁποῖον μᾶς ἀνοίγει τὴν ἀποθήκην τῆς δημιουργίας, καὶ ἐκθέτει εἰς τὴν διάκρισίν μας ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ Παντός!

Καὶ υποθέτετε τάχα ὅτι ἐκέρθησε τὴν τελευταίαν τῆς νίκην; ὅτι ἔφθασεν εἰς τὰ ἔξοχα ὄρια τῆς κυριότητός της; Ὅχι βέβαια, φίλοι μου, τὸ βῆμά της μόλις ἤρχισε. Ὁ πλέον λαμπρὸς αὐτῆς θρίαμβος εἶναι ἀκόμη ὀπίσω. Ὅποιος

νέας τιμὰς ἔχει νὰ προξενήσῃ εἰς τοὺς ἱραστάς της, καὶ εἰς ποῖον ἀγῶνα νίκης καὶ δόξης θέλει τοῦ; ὀδηγήσει κανεὶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ προμαντεύσῃ. Ἡ κοινὴ αὐτῆς εἰς ὄλους φωνὴ εἶναι, νὰ περιτριγυρίσετε τὴν σημαίαν της, καὶ νὰ ἐκθέσετε ἑαυτοὺς εἰς τοὺς θριαμβευτικούς ἀγῶνάς της, διὰ νὰ μεθέξετε καὶ ἀπὸ τὰς τιμὰς τῶν ἀμοιβῶν της. Κανεὶς δὲν ἀποκλείεται ἀπὸ τοῦτο τὸ προνόμιον. Τὰ βραβεῖά της τὰ ὑπόσχεται ἐπίσης εἰς ὄλους, καὶ ὅλοι ὅμως κατ' ἀναλογίαν ἐμποροῦν νὰ γίνωσι μέτοχοι εἰς τὴν εὐχρότητα, εἰς τὴν εὐλογίαν, καὶ εἰς τὸς ἐλπίδας της.

ΜΟΝΟΜΑΝΙΑ ΙΠΠΩΝ.

Τὸ 1806, ἀξιωματικὸς τις ἐκ Πεδεμοντιῦ εἶχεν ὠραίαν καὶ χρησιμωτάτην φοράδα, ἀλλ' ἐνόησε εἰς τὸ ἄκρον ἐπικίνδυνον κατὰ συνέπειαν μιᾶς ἀλλοκτότου ιδιότητος. Ἀπεστρέφεται ἰσχυρῶς τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον πάραυτα ἐγνώριζε καθ' ἣν στιγμὴν ἔβλεπεν αὐτὸ, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὸ σκότος, ἂν ἐτρέβοντο πρὸς ἄλληλα δύο ἢ τρία φύλλα. Τόσον ταχὺ καὶ τόσον σφοδρὸν ἀποτέλεσμα ἐπροξένει ἡ ὄψις ἢ ὁ ἦχος αὐτοῦ, ὥστε πᾶλλαις ἔβριπτε κίτῳ τὸν ἀναβάτην. Ἄραξ δὲ, τοῦ ποδὸς τοῦ περιπλεχθέντος εἰς τὴν πατήτριαν, ἔστυεν αὐτὸν ἰκκὴν ὠραν ἐπὶ πετρώδους δρόμου. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἡ φορὰς αὕτη ποσῶς δὲν ἐφοβείτο κανέν ἐκ τῶν ἀντικειμένων, ὅσα κοινῶς φοβίζουσι τοὺς ἵππους. Πάντη ἀδιάφορος πρὸς τὴν μουσικὴν τοῦ τάγματος, τὸ σφύρισμα τῶν πολλῶν, τὸν θρυχθμόν τοῦ κανονίου, τὸ πῦρ τῶν στρατοπέδων, ἢ τὴν λάμψιν τῶν ὄπλων. Κἄμμίαν ἐντύπωσιν δὲν ἔλαμνεν εἰς αὐτὴν ἡ σύγχυσις καὶ ὁ θόρυβος τῆς συμπλοκῆς· κἀνεὶδ', ἄλλου λευκοῦ ἀντικειμένου ἢ θεᾶ δὲν τὴν ἐτάραττε· κανένα ἦχον ἄλλον δὲν περιειργάζετο τοῦ χαρτίου μόνου ἢ θεᾶ ἢ τὸ τρίξιμον ἐκίνοι αὐτὴν εἰς μανίαν. Πᾶν δυνατὸν μέσον μετεχειρίσθησαν διὰ νὰ τὴν ἰατρῶσιν ἀπὸ τὴν παράδοξον ταύτην καὶ κινδυνώδη ἀποπλάνησιν, ἀλλὰ χωρὶς ἐπιτυχίαν ὁ δὲ κύριος αὐτῆς ἠναγκάσθη τέλος νὰ τὴν πωλήσῃ, καθότι ἡ ζωὴ αὐτοῦ εἰρήσατο εἰς συνεχῆ κίνδυνον. Φορὰς τις ἀνῆκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν Βασιλικῶν Σωματοφυλάκων τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ 1816 μέχρι τοῦ 1821. Ἦτο

δὲ καθ' ὅλα εὐάγωγος, καὶ οὐδ' ἔχνος ἀντιπαθείας ἐδείκνυεν οὔτε πρὸς ἀνθρώπου, οὔτε πρὸς ἄλλα ζῶα, οὔτε πρὸς ἵππους, ἐκτὸς μόνον ὅποτε ἦσαν ἀνοικτοῦ ψαροῦ χρώματος· ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἔβλεπε ψαρὸν ἵππον, ὠρμούσε κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν προτέβαλε μὲ τὴν μεγίστην λύσσαν. Συνέβαινε δὲ τὸ αὐτὸ πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Εἰς τὴν πρᾶταξιν, εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὴν συμπλοκὴν, καὶ εἰς τὸ ἵπποστάσιον ἦτον ἀνελλιπὴς ἡ φορὰς αὕτη· ἀλλὰ τοσοῦτον μῖσος ἔτρεφε πρὸς ψαροὺς ἢ λευκοὺς ἵππους, ὥστε ἦτον ἐπικίνδυνον νὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἵπποστάσιον, ὅσον καὶ ἂν ἤθελον εἰσθι ἀπομεμακρυσμένοι. Ἄν μόνον μίαν φορὰν ἐπιπτε τὸ βλέμμα της εἴτε εἰς ἵππον εἴτε εἰς φουρὰδα, δὲν ἠτύχαζε πρὶν ἀποβρίψῃ τὸν ἀναβάτην, ἢ συντριψῇ τὸ σχοινίον της, τότε δ' ὠρμούσε κατ' αὐτοῦ μὲ τὴν μεγίστην λύσσαν, καὶ πολλαχοῦ τὸ κατεδάγκανε. Γενικῶς ὅμως ἐπίανε τὸ ζῶον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἢ ἀπὸ τὸν λάρυγγα, καὶ τὸ ἐκράτει τόσον σφιγκτὰ, ὥστε βεβχίως ἐπνιγεν αὐτὸ, ἂν δὲν ἐπρόφθανέ τις πρὸς ἀπκλαγγήν.

Ἀφοῦ ἐγήρασε, (διότι τὸ 1821 ἦτο δεκαοκταετής) ἡ μανία δὲν κατέπαυσε μὲν ἐξ ὀλοκλήρου, ἀλλ' ἐξησθένησεν ὀπωσοῦν. Κανέν ἄλλο σῶμα λευκόχροον δὲν ἐφαίνετο νὰ κάμνη ἐπ' αὐτῆς τὴν ἐλαχίστην ἐντύπωσιν.

Ἄλλη τις φορὰς ἐφοβεῖτο· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅλα τὰ λευκὰ ἄψυχα ἀντικείμενα ὡς λευκὰ ἰνδύματα, λευκὰ πτερὰ, καὶ τὰ ὅμοια. Ὅτε ἀπροσδοκῆτως ἔβλεπε κανέν τῶν λευκῶν τούτων σωμάτων, μέλιττα δὲ κινούμενον, ἂν μὲν ἦτο μέγα, καὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ταχεῖς, ἐτρόμαζε παραπολύ, καὶ ἠγωνίζετο νὰ φύγῃ· ἂν δ' ἦτο μετρίου μεγέθους, καὶ ἡ κίνησις ἐλαφρὰ, ὠρμούσε κατ' αὐτοῦ μανιωδῶς, τὸ ἐκτύπα μὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, καὶ ἐζήτει νὰ τὸ διαβρῆξῃ μὲ τοὺς ὀδόντας. Κανέν ἄλλο χρῶμα δὲν ἐπροξενούσεν εἰς αὐτὴν τὸ ἐλάχιστον ἀποτέλεσμα, οὔτε τὴν ἐκίνει ποτῶς ἡ ἐμφάνισις λευκῶν ἵππων ἢ κυνῶν ὁμοιοχρωμάτων, ὅσον καὶ ἂν ἦτον αἰφνίδιος· ἀλλ' ἂν ἐκυματίζετο λευκὸν πτερὸν, ἢ ἂν ἐπέτα λευκὸν φύλλον χαρτίου, ἀκάθεκτος φόβος ἢ μανία τὴν ἐκυρῶεν.

Εἰς τὰ τρεῖς ταῦτα μοναδικῆς καὶ ἰδιαιτέρας ἀποστραφῆς παραδείγματα φαίνονται πάντες οἱ χαρακτῆρες τῆς ἀληθινῆς μονομανίας.

(Ἐκ τῆς Ἀποθήκης τῶν ἑρελ. Γνώσε.)

ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΩΝ ΑΓΩΓΗΣ.

ΕΙΧΕ δίκαιον ὁ Κράτης λέγων, ὅτι ἤθελεν ἀνχέσθην εἰς τὴν ὑψηλοτάτην τῆς πόλεως περιωπὴν διὰ νὰ φωνάξῃ, Τί ποιεῖτε, δυστυχεῖ; ἐνασχολεῖσθε ἀκατακρίτως μένον νὰ θησαυρίζετε, περὶ δὲ τῶν τέκνων σας μὴ μάλιστα λομβάνετε τινα φροντίδα. — ΠΑΟΥΤΑΡΧΟΣ.

Ἀντικείμενον τῆς καλῆς παιδαγωγίας ὑπάρχει ἡ δυνάμις τοῦ σώματος, καὶ ἡ ἐνδεχομένη τῆς ψυχῆς τελειότητος.

Ὁ σφ καλυπτεροῦ εἴδους; τύχη τὸ φυτόν, καὶ καλυπτεράς γενεᾶς, τὸ ζῶον, τὸσον ἐξευτελιζέται, ὅταν ἡ γῆ, ἡ τεχνικὴ καλλιέργεια, ὁ ἀρμόδιος καιρὸς, ἡ ὑγιεινὴ τροφή, καὶ ἡ σύντομος ἐπιμέλεια, λείπωσιν. Ὡς ὀργανικὸν ὑποκείμενον οὕτε ὁ ἄνθρωπος ἄρα δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ. Ἄν ἀμελήσωμεν νὰ βίψωμεν τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς, ὥστε νὰ βίβωθῶσιν ἐγκαίρως, θέλομεν ἰδεῖν τὸν νέον ὦ; χερσωμένον ἀγρόν κατὰ κτερον ἀπὸ ἀκάνθας καὶ τριβόλους. Πρὸ εὐρίσκωμεν πλείωτερα καλουργήματα περὶ εἰς τὰς γεννικίας καὶ ἡραϊκὰς φύσεις, αἱ ὅποια δὲν ἔλαβαν τὴν πρέπουσαν διέθυσιν; — ΠΛΑΤΩΝ.

Ἄξιον μεγάλης προσοχῆς μάλιστα εἰς τὴν ἀπαλὴν τῶν παιδίων ἡλικίαν ὑπάρχει ἡ καλὴ διαίτα, ἡ τακτικὴ καὶ εἰς ὥρας διακρισμένης τροφή, ἡ ἀποχὴ ὄλων τῶν ἐρεθιστικῶν, ὅσα κινουσι ψευδῆ καὶ ἀκόρεστον ὄρεξιν, — ΠΕΝΕΛΩΝ.

Ἄ. θέλομεν νὰ μορφώσωμεν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, πρέπει νὰ φροντίζωμεν ὥστε αἱ ἀσκήσεις νὰ ἀναλογῶσι πάλτοτε μὲ τὰς δυνάμεις. — ΒΑΚΩΝ.

Κατὰ τοῦ νόμου τοῦ Μίνω, ἡ ζωὴ τῶν παιδίων ἦτον αὐστηρὰ καὶ νηφάλιος. Τὰ ἐσυνεθίζαν ὡς ἀρκῶνται εἰς τὸ ὀλίγον, νὰ ὑποφέρωσι τὸ ψύχος καὶ θερμὸς, νὰ περιπατῶσιν εἰς τραχεῖς καὶ πετρώδεις τόπους. — ΓΟΚΟΥΕΤΙΟΣ.

Ἡ τροφὴ τῶν παιδίων πρέπει νὰ ἐκλέγεται ἀπλή, καὶ σφ δυνατὸν ἀκατάκτερος. Κατὰ τὴν γνώμην μου μάλιστα δὲν συμφέρει νὰ τρώωσι ποτὲ κρέας, πρὶν ἔλθωσιν εἰς τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συτηρεῖται ἀνεπηρέαστος ἡ υγεία, καὶ ἡ κρᾶσις γίνεται δυνατωτέρα δι' ὅλου τοῦ βίου.

Ζητεῖ τὸ παιδίον νὰ φάγῃ μεταξὺ τῶν συνειθισμένων

ὠρῶν τῆς τραπέζης; μὴ δίδῃς ἄλλο τι πέρα ξηρὸν ἄρτον. Ἄν πεινᾷ θέλει εὐχαριστηθῆν μὲ αὐτὸν. Ἄν δὲ κινῆται ἀπὸ τὴν γαστριμαργίαν, δὲν θέλει φάγειν.

Πρέπει νὰ συνειθίζωμεν τὰ παιδία νὰ ἐγειρόνται πρῶτ' ἐπειδὴ τίποτε δὲν τὰ ὠρελεῖ τὸσον' ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο, πρέπει νὰ κοιμῶνται ὁμοίως ἐνωρίς.

Ἡ πολὺ, τῶν μητέρων μάλιστα, φιλοστοργία βλάπτει καὶ φυτικῶς καὶ ἡθικῶς τὸσον τὰ παιδία, ὅσον δυσκόλως δυνάμεθα νὰ πικρατήσωμεν. — ΛΩΚΙΟΣ.

Μόλις βλέπει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὸ βρέφος: μόλις ἔχει ἐλευθερίαν τῶν μελῶν αὐτοῦ τὴν κίνησιν, καὶ τὸ δεσμεύουσιν ὦ; κατὰ δίκον μὲ σειρὰς ἀλλεπαλλήλους σπυργάνων, καθὼς οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι τοῦς νεκροῦς τὸ κατακλίβουσι ἐκτείνοντες, αὐτοῦ τὰ γόνατα, καὶ κρατοῦντες σφιγκτὰ κολλημένους εἰς τὰ πλάγια τοῦς βραχίονας. Εὐτυχῆς, ἂν δὲν σφιγθῇ τὸσον, ὥστε νὰ λινδυνεῖται καὶ αὐτὴ ἡ ἀναπνοή· ἐπειδὴ οἱ πόνοι, τοῦ, ὁποῖου; ὑπὸ φέρει τὸ ἄγλιον, δὲν ἔφθινον εἰς οἴκτου εἰτέτι κἀμμίαν μητέρᾳ. (1)

Εἶθι; νὰ ἐγνώριζαν αἱ ἀνόητοι μητέρες, πόσον ἡ ἀκίνησις αὐτῆ καὶ σύνθλιψις τῶν ὀργάνων ἐμποδίζει τὴν φυσικὴν αὐξήσιν τοῦ σώματος, καὶ ὀλιγοστεύει τὰς δυνάμεις. — ΒΥΦΡΩΝ.

Πρέπει νὰ ἐκλέγωμεν τροφὰς ὅχι μόνον ὑγιεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐικρέτους καὶ ἐκφρᾶζομένας εὐκόλως. Ἐπειδὴ αὐτὴν πρῶτην τὸ παιδίον βλέπει, αὐτὴν σχεδὸν ἀκούει κατὰ συνέχειαν, αὐτῆς τὰς πράξεις φιλοτιμεῖται νὰ μιμηθῇ, αὐτῆς τοῦς λόγους πιπυλάζει νὰ ψελλίσῃ, ὅσον δύναται, καὶ ὅσα τότε μνησθῆναι τὸ παιδίον μένουσιν διὰ πικρῶς ἀνεξάλειπτα. — ΚΥΝΤΙΑΙΑΝΟΣ.

Διὰ νὰ υγιαίνωμεν, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωμεν πάντοτε καθήριοι, νὰ ἀναπνέωμεν καθήρον ἀέρα, νὰ τρεφώμεθα μὲ ἀπλὰ κρέατα. Ὅ,τι δίδει δύναμιν, βοηθεῖ καὶ τὴν υγείαν δύναμιν ὁμοῦ δὲν δίδει ἢ πολυφαγία, ἀλλ' ἢ μετρία τροφῆ, ἢ σωμασκήσις, καὶ ἡ ἀνάπυσις.

Νομίζωμεν ὅτι τὰ προτερήματα τοῦ σώματος, ἡ ἰσχὺς, ἡ δεξιότης, καὶ ἡ εὐμορφία, ὑπάρχουσι τῆς φύσεως μόνον

(1). Ἀφ' οὗτου ὁ Βυφρὼν καὶ ὁ Ρουσσὸς ἐγραψαν περὶ παιδίων ἀγωγῆς, συνέθη μεγάλη κατὰ τοῦτο μεταβολὴ εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Τὰ ἀθάταυτα πλάσματα δὲν δεσμεύονται πλέον ἐκ τῆς βρεφικῆς αὐτῶν ἡλικίας, καὶ αἱ μητέρες σχεδὸν ἔλακ ἰδύονται νὰ τὰ γαλακτοτροφῶσιν εἰς τὰ ἴδια αὐτῶν στήθη.

δώρα. Ἐλθσμονήσαμεν δὲ τόσον ὄτι ἀποκτῶνται, ὥστε, ἂν δὲν ἦτο βέβαιον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζαν τὴν τέχνην ταύτην, δὲν ἠθέλαμεν οὔτε πιστεύειν τὸ πᾶγμα ὡς ἐνδεχόμενον, τὴν γυμναστικὴν δὲ τέχνην ταύτην ἐσοπούδασαν μάλιστα οἱ Ἕλληνες. — ΦΛΕΥΡΙΟΣ.

Τὸ σῶμα μορφοῦται διὰ τῆς διαίτης καὶ διὰ τῆς ἀσκήσεως. Ἀπὸ τὰ ἀπλᾶ φαγητὰ γεννᾶται ἡ υγεία, ἀπὸ δὲ τὰς μεγάλας κινήσεις εἰς τὸ ὑπαιθρὸν ἢ εὐρωστία, ἢ δύναμις, καὶ ἡ χάρις. Οἱ ἄθροισμα γίνονται ἄδύνατοι, ἐπειδὴ ἀνατρέφονται μὲ μιλθακίαν. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συνειθίζωμεν τὸ σῶμα εἰς ὄλους τοὺς καιροὺς, νὰ κάμπτωμεν τοὺς μῖκρας εἰς ὄλας τὰς γυμνασίας, νὰ προσοικειώωμεν τὸν στήμαχον μὲ ὄλα τὰ φαγητὰ. Τοῦτο ἐνισχύει τὰ παιδία, ἀλλὰ τοῦτο μάλιστα ἀμελοῦσιν οἱ πατέρες, αἱ δὲ μητέρες οὐκ ἂν τὸ ἐνοοῦσιν. Ἡ σπουδὴ καταδικάζει τὸν νέον εἰς ἀκίνησιαν, τὴν ὅποσαν πρέπει ἐκ διαλειμμάτων νὰ διακόπτωμεν, ἐπειδὴ οὔτε τὸ σῶμα δύναται νὰ ὑπάρχη χωρὶς κίνησης, οὐκ ἔστι τὸ πνεῦμα χωρὶς ιδέας. — ΔΙΔΕΡΟΤΟΣ.

(Ἀποθήκη τῶν ὤψε). Γνώσεων.)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΤΩΝ.

Οἱ Ἀκαδημαῖοι, ὅσοι περιῆλθον τὰ ἀρκτῶν μέρη τῆς Εὐρώπης, καὶ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Ἀμερικῆς, ἐφρόντιζαν νὰ ἐξετάσωσι τὰ πράγματα ὡς γεωμέτραι μᾶλλον παρά ὡς φιλόσοφοι· ἐπειδὴ ὅμως ἦσαν ἄνθρωποι γεωμετρικοῦ ἐν ταύτῳ καὶ φιλοσόφου νοός, δὲν πρέπει νὰ νημιζώμεν ὡς πάντη ἀγνώστους τὰς χώρας ἐείνας, ὅσας εἶδον καὶ περιέγραψαν οἱ Κονδαμῖνοι, καὶ οἱ Μαυπερτούσιοι. Ὁ Χαρδῆος (le Jouaillier), ὃς τις ἐμιμήθη τὸν Πλάτωνα περιερχόμενος δὲν ἄφησε τίποτε ἀνεξέτιστον εἰς τὴν Περσίαν. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἡ χώρα τῶν Σινῶν παρενήθη καλῶς ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦτα. Καλὴν ὁπωσοῦν ἐξέτασιν ἔχομεν καὶ τοῦ ὀλίγου μέρους τῆς Ἰαπωνίας, ὅσον περιῆλθεν ὁ Κεμπρῆρος. Πλὴν τούτων τῶν περιηγήσεων, δὲν ὑπάρχει ἄλλη λόγου ἀξία. Δὲν γνωρίζομεν παντελῶς τὰ ἔθνη τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ὅπου περιῆλθον ἀπλῶς Εὐρωπαῖοι, χρήματα ζητοῦντες μᾶλλον παρά μαθήματα. Ὁλόκληρος ἡ Ἀφρικὴ καὶ τὸ πολυῖριθμον πλῆθος τῶν κασιῶων τῆς, ἀνθρώπων ἐξισίων διὰ τὸν χαρακτῆρα

καὶ διὰ τὸ χρῶμα τῶν, μένουτι ἀνεξέταστα μέχρι τοῦδε. Ὅλη ἡ γῆ καλύπτεται ἀπὸ ἔθνη, τῶν ὁποίων δὲν γνωρίζομεν ἄλλο παρά τὰ ὀνόματα, καὶ ὅμως θέλομεν νὰ κρίνωμεν τὸ ἀνθρώπινον γένος! Ἄς ὑποθέσωμεν ἓνα Μοντέσκιον, Βυφῶνα, Διδερότην, Δύκλον, Δαλεμβέρτον, Κονδιλιάκον, ἢ ἄνθρωπος τοιαύτης ποιότητος, περιερχομένους πρὸς διδασκαλίαν τῶν συμπατριωτῶν, παρατηροῦντας καὶ περιγράφοντας, καθὼς ἐξεύρουσι, τὴν Τουρκίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Βαβυλίαν, τὴν βασιλείαν τοῦ Μαρῶκου, τὴν Γουιενῆαν, τοὺς τόπους τῶν Κάρων, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τοὺς ἀνατολικούς αἰγιαλοὺς τῆς, τὰς Μιλαβαρίας, τὸ Μογῶλ, τὰς ὄχθας τοῦ Γάγγου, τὰς βασιλείας τῆς Σιάμ, τοῦ Πεγουάνου, (Pegu), τῆς Ἀριεχθίας (Ava), τὴν χώραν τῶν Σινῶν, τὴν Σιυθίαν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν Ἰαπωνίαν· εἰς δὲ τὸ ἄλλο ἡμισφαιρίον, τὸ Μεξικόν, τὴν Περουβίαν, τὴν Χιλίαν, τὰς Μάγγελανικὰς χώρας μετὰ τῶν Παταγῶνων, εἴτε ἀληθῶν εἴτε ψευδῶν, τὴν Τυκομανίαν, τὴν Παραγουίαν, (Paraguai) εἰ δυνατόν, τὴν Βρασιλίαν, τέλος τοὺς Καραῖους, τὴν Φλωρίδαν, καὶ πᾶσας τὰς χώρας τῶν ἀγρίων, τὰς ὁποίας πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ περιέλθωσι μὲ περισσοτέρην προσοχὴν· ἄς ὑποθέσωμεν, ὅτι οἱ νέοι οὗτοι Ἡρακλεῖς, μετὰ τὰς ἀξιολόγους περιηγήσεις τῶν, συνέγραψαν ἡσυχῶς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν· τότε ἠθέλωμεν ἰδεῖ καὶ ἡμεῖς νέον κόσμον, καὶ ἠθέλωμεν μάθει πῶς νὰ γνωρίσωμεν τὸν ἡμέτερον. Ὅταν τοιοῦτοι ἐξετασῶσι λέγωσιν, ὅτι τοῦτο τὸ ζῶον ἐστὶν ἄνθρωπος τοῦτο δὲ κτῆνος, τότε πρέπει νὰ πιστεύωμεν τὸ νὰ προσέχωμεν δὲ εἰς λόγους ἁμαθῶν περιηγητῶν, περὶ τῶν ὁποίων πολλὰίς λαμβάνομεν αἰτίαν νὰ προσάλωμεν τὸ αὐτὸ πρόβλημα, τὸ ὅπῃον αὐτοὶ ἐπιχειροῦσι νὰ λύσωσι περὶ τῶν ἄλλων ζώων, εἶναι ἀπόδειξις μεγάλης ἀπλότητος.

(Ρουσσώ.)

ΦΥΣΙΚΗ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ.

Ἡ ὄρασις, Παιδιά μου! πολλάίς μᾶς δείχνει ἀλλέως τὰ πράγματα, παρ' ὅ,τι εἶναι, καὶ πρῶτον, ὅταν ἔχομεν ἀπλωμένον ἔμπροσθέν μας μακρὸ ξύλον, μᾶς φαίνεται καμπύλον. Ὅταν σιμόνωμεν διὰ θαλάσσης εἰς κανέναν τόπον, μᾶς φαίνεται ἡ ξηρὰ, ὡς νὰ μᾶς περικυκλῶν· παρομοίως μᾶς φαίνονται τὰ βουὰ, τὰ δάση, αἱ πεδιάδες. Διὰ τοῦτο

ὅταν βλέπωμεν τὸν ἀπλωμένον οὐρανὸν, μᾶς φαίνεται ὅτι μᾶς περικυκλῶνει, καὶ ὅτι στέκεται ἐπάνωθέν μας ὡς καμάρα. Τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ μᾶς τὸ προκιστέον τριούτον, αἱ ἀκτῖνες τοῦ φωτός, αἱ ὅποιαι προσβάλλουσιν εἰς τὴν ἀτμοσφαιρὴν, καὶ στρέφονται πρὸς ἡμᾶς. Ἄν παρατηρήσωμεν τὴν νύκτα τοὺς ἀστέρας, βλέπομεν, ὅτι αὐτοὶ δὲν ἀλλάζουσι θέσιν ὅ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον. Ὅθεν φαίνονται καρφωμένοι εἰς τὴν Καμάραν τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς τὴν ὠμομάσασμεν, ἢ Ἡμισφαίριον· καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ὠομάσασαν κατεστηριγμένους, μ' ὄλον ὅτι κρέμονται εἰς τὸ ἀπέραντον τοῦτο διάστημα, καὶ θιστάζονται ἀπὸ τὴν παντοδύναμον Πρῶνοιον. Ὅταν βλέπωμεν ἀπὸ μακρὰν ἕνα βουνόν, καὶ εἶναι διάσος μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ βουνοῦ, τοῦ ὁποίου δάτους τὰ δένδρα εἶναι μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων, ἐπειδὴ μεταξὺ τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ δάτους δὲν εἶναι ἄλλο τί, ἢ ὄρασις δὲν ἡμπορεῖ νὰ διακρίνη τὸ μεταξὺ διάστημα, ὅθεν ὑποθέτει ὅλα τὰ δένδρα σιμὰ τὸ ἕνα εἰς τὸ ἄλλο, καὶ ὅλα ὁμοῦ ὡς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ. Οὕτω, μ' ὄλον ὅτι κάθε ἀστὴρ εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸν ἄλλον πολλὰ μιλλιόνια τῶν μιλλιονίων μίλια, φαίνονται σιμὰ ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον, καὶ ὅτι ὅλοι εἶναι καρφωμένοι εἰς τὴν καμάραν τοῦ οὐρανοῦ.

Ὅσον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς εἶναι τὸ πρᾶγμα, τόσον μικρότερον τὸ βλέπομεν καὶ διὰ τοῦτο γὰρ ἀστὴρ μᾶς φαίνεται μικρός, μ' ὄλον ὅτι εἶναι πολὺ μεγαλύτερος ἀπὸ τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦμεν. Ὅταν ἦται τὴν νύκτα καθαρὸς ὁ οὐρανός, βλέπομεν ὅτι τὸ φῶς τῶν ἀστέρων κινεῖται καὶ τὰ χορεύη. Ὅθεν συμπεραινομεν, ὅτι οἱ ἀστέρες ἔχουν ἕξιον φῶς, καθὼς καὶ ὁ ἰδικός μας ἥλιος. Οἱ ἀστέρες λοιπὸν εἶναι τότε ἥλιοι.

(Βαρδαλόχος.)

— Ὅταν λάβῃς φαντασίαν ἡδονῆς τινός, καθὼς ἐπὶ τῶν ἄλλων, φύλαττε τὸν ἐαυτόν σου, νὰ μὴν συναρπασθῇς ἀπὸ αὐτήν, ἀλλὰ νὰ σὲ καρτερέσῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ λάβῃς ἀπὸ τὴν ἐαυτόν σου ἀναβολὴν τινά. Ἐπειτα βάλῃς εἰς τὸν νοῦν σου καὶ τοὺς δύο χρόνους τὸν καιρὸν, καθ' ὃν θὰ ἀπολαύσῃς τὴν ἡδονὴν, καὶ καθ' ὃν, ἀπολαύσας, θὰ μετανοήσῃς ὑστερον, καὶ αὐτὸς πρὸς σεαυτὸν θὰ προσφῆρῃς λαιδορίας, καὶ εἰς ταῦτα ἀντίθετος τὸ, ὅτι ἂν ἀπομακρυνθῆς, θὰ χαρῆς, καὶ θὰ

επαινέσῃς αὐτὸς σεαυτόν. Ἐὰν δὲ σοι φανῇ καιρὸς, νὰ βάλῃς εἰς ἐνέργειαν τὰ πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς ἡδονῆς, πρόσχε νὰ μὴ σε νικήτῃ ἡ μαλακότης αὐτῆς, ἡ γλυκύτης, καὶ ἡ ἐφελκυστικότης· ἀλλὰ νὰ ἀντιθέτῃς τὸ, πτότον συμπεριώτερόν σοι ἦτον, ἂν ἐλάμβανες τὴν συναίσθησιν, ὅτι ἐνίκησες ταύτην τὴν νίκην.

— Ὅταν τι κάμνης μὲ τὴν διέγνωσιν, ὅτι πρέπει νὰ τὸ κάμνης, ποτὲ ἐν φῶ τὸ κάμνεις, μὴ κρύπτεσαι, καὶ ἂν διηφρετικόν τι μέλλουν οἱ πολλοὶ περὶ αὐτοῦ νὰ ὑπολαμβάνωσι. Διότι ἂν μὲν ὄχι ὀρθῶς κάμνης, αὐτὸ τὸ ἔργον φεύγει. Ἄν δὲ ὀρθῶς, τί φοβεῖται τοὺς μέλλοντας νὰ ἐπιπλήξουσι ὄχι ὀρθῶς;

— ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΑΤΩΝ. — Τὴν ἡλικίαν τῶν προβάτων ἐμπορεῖ νὰ εἰρίσκη τις ἐξετάζων τοὺς ἐμπροσθίους αὐτῶν ὀδόντας. Τὸν ἀριθμὸν εἶναι οὕτω, φαίνονται δὲ ὅλοι μικροὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ πρώτου ἔτους. Τὸ δεύτερον ἔτος πίπτουσι οἱ κατὰ τὸ μέσον δύο, ἀναπλήρουσι δὲ τὸν τόπον αὐτῶν δύο νέοι, εὐκόλως διακρινόμενοι καθὼς μεγαλύτεροι. Τὸ τρίτον ἔτος πίπτουσι δύο ἄλλοι μικροὶ ὀδόντες εἰς ἐκατέρωθεν, καὶ λαμβάνουσι τὸν τόπον αὐτῶν δύο μεγάλοι. ὥστε ὑπάρχουσι τώρα τέσσαρες μεγάλοι ὀδόντες κατὰ τὸ μέσον, καὶ δύο ὀξείας ἐκατέρωθεν. Τὸ τέταρτον ἔτος οἱ μεγάλοι ὀδόντες γίνονται τὸν ἀριθμὸν ἑξῆς, μένουσιν δὲ δύο μόνον μικροὶ εἰς ἕκαστον ἄκρον τῆς σειρᾶς. Τὸ πέμπτον ἔτος χάνονται οἱ ἀπομειναντες μικροὶ ὀδόντες, εἶναι δὲ μεγάλου ἀπκντες οἱ ἐμπροσθιοὶ ὀδόντες. Τὸ ἕκτον ἔτος ὅλοι ἀρχίζουσι νὰ φθείρωται, καὶ τὸ ἕβδομον, κάποτε δὲ καὶ ἀρχήτερα, τινὲς πίπτουσι ἢ συντρίβονται.

ΠΙΝΑΞ ΓΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Ἱστορία τοῦ Ἀποίκου. Ἠθικὸν Διήγημα. Σελ. 161.—
Ἠθικὰ, Περὶ μεγαληκίτητος καὶ μεγαλαύχου. 164.—
Βιογραφία, Περὶ τοῦ ἱερεμίου Βένθαμ, θεωρουμένου ὡς ἠθι-
κολόγου καὶ Νομικοῦ. 166.— 22. Ἡμερῶν Περιήγησις
169 — Ἐπιτολὴ ἰδικιτέρου. Περὶ παιδείας; 172.— Μονο-
μανία ἱππων 173.— Περὶ Παιδῶν ἀγωγῆς; 174.— Περὶ
τῶν Ἀκαδημαϊκῶν περιηγητῶν. Φυσικὴ Ἀστρονομία 176

Η ΜΕΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ, ἐκδίδεται κατὰ μῆνα εἰς δύο τυπογραφικὰ φύλλα.

Εὐρίσκεται δὲ,

ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ παρὰ τῷ Κυρίῳ Ἰωσήφ Μιχαήλ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Ι. Αλζογίδῃ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Δούκῃ Παπαῖ, καὶ Α. Πουλῆ.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ, παρὰ τοῖς Κ. Ἐπισ. τῶν Ταχυδρομείων.

ΒΕΓΙΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ, παρὰ τοῖς Κ. Προξένοις.

Τιμὴ ἑτησίῃ προπληρωτέα, ἐν Ἑρμούπολει. Δραχμῶν 6.

Ἐκτός τῆς Ἑρμούπολεως (διὰ τὰ ταχυδρομικὰ ἐξόδα) » 7.

☞ Ὁ Πρῶτος Τόμος τῆς Μελίσσης τῶν Κυκλάδων εὐρίσκεται εἰς τὰ διάφορα ἐκτὸς καὶ ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας Βιβλιοπωλεῖα καὶ Τιμῆται Δρ. 6.